

"KOVA"
1815 E. Moyamensing Ave.
PHILADELPHIA, PA.
Savaitinis laikraštis.
Leidžiamas L. S. S. A.
Užkepsnata Balandžio 28, 1908 m.)
Prenumerata:
Metams į visas dalis svieto \$2.00
Pesci metų \$1.00
Redakt.—J. B. Smelstorius
Administratorius — V. Yakšius

"KOVA"
1815 E. Moyamensing Ave.
PHILADELPHIA, PA.
Lithuanian Weekly.
Published by the Lithuanian
Socialist Federation of America.
(Incorporated April 28, 1908)
Subscription Rates:
For all the parts of the world
— \$2.00.
Editor — J. B. Smelstorius
Manager — V. Yakšius

Organas Lietuvių Socialistų Sąjungos Amerikoje

No. 5

TELEFONAS
Keystone, Main 29-58.

PHILADELPHIA, Pa. 29 d. Sausio (January), 1915 m.
Second Class Matter May 17, 1905, at the Post Office at Philadelphia, Pa.

TELEFONAS
KEYSTONE, MAIN 29 58.

Metas XI

Devyniolika New Jersey Darbininku Susaudyta Vengrijoje Gresia Revoliucija; žmones Reikalauja Kares Užbaigimo

Mušiai ant Sausžemio ir Juriu be Pertraukos Tesiasi. Stoka Pinigu Gal Privers Valdonus Susitaikyt

KARĖS STOVIS 182-ROJ DIENOJ.

Sausio 25 dienos oficialiai raportai karės stovį sekančiai nusto:

BRITANIJOS kariškas laivynas po komanda vice-admirolo Sir David Beatty vakar nuveikė šiaurinėje Juroje vokiečių laivyną, nuskandindamas šarvuotą vokiečių kruizerį "Bluecher" ir sunaikindamas du kitu kariškų laivus. Sykiu su "Bluecheru" žuvo 750 jureivių.

RUSIJOS raportai skelbia, kad smarkūs mušiai tarp Austrijų ir Rusų Bukovinoj, Galicijoj ir Vengrijoj tęsiasi, ir vakarų link nuo Varšavos tarp Vokiečių ir Rusų mušiai progrose. Sulyg Vienos raportų austrų kariuomenė iš kuone visų pusų spaudžia rusus, užėmusius Tarnow miestą Galicijoj. Berlino raportai skelbia, kad rusų spēkos stumiamos atgal nuo Gumbinės, Rytų Prusijoje. Rusai traukiasi su dideliais nuostoliais.

VOKIEČIŲ spēkos koncentruojamos Flandrijoj ir netoli upės Aisne vakarų karės lauke. Francuzų raportai skelbia apie sunaikinimą vokiečių tilto netoli St. Mihiel. Vokiečių raportai sako, kad Francuzai sumušti Alzacijoj.

NAUJA DARBININKŲ SKERDYNĖ.

Roosevelt, N. J. — Streikuojant Williams & Clark firmos darbininkams, 19 d. sausio streikierių minia, susidedanti iš apie 400 žmonių susirinko ant stoties, kur ketino išsėsti atgabenti streiklaužiai, kad jiems pranešus, jog fabrikose, į kur juos gabenama yra strikas. Kompanijos nusamdyti detektyvai užpuolė ant streikierių ir bešaudydami į juos 19 sterikerių pašovė, kai-kuriuos jų mirtinai.

Po tos skerdynės 31 tų galvažudžių likosi 22 d. sausio suarėštuoti. Kai-kurie jų likosi po kaucija paleisti, kiti laikomi kalėjime, kaltinant užmušėjistėje "pirmo laipsnio".

Galvažudžiai likosi arėštuoti sulyg nurodymo pačios policijos, kuri buvo ant vietos laike šaudymo streikierių.

Indomius dalykus atidengia tie "privatiškieji detektyvai", kada jie teisme buvo klausinėjami apie priežastį to užpuolimo ir žudymo ramių žmonių. Pav. viens jų John King pasakoja, kad jis sykiu su kitaits buvo nusamdyti del apsaugojimo fabriky nuo streikierių. Juos pasiuntė į Roosevelt, N. J. O'Brain detektyvų agentija iš New Yorko. Jiems buvo įsakyta užpulti streikierių minią ir apginti streiklaužius. "Mes nėsame pasamdomi banditai!" — tęsia John King — "mes esame profesionaliniai streiklaužiai. Tas darbas duoda mums būtinais reikalingas pragyvenimui priemones. Kada kilo Roosevelt'e strikas, Williams & Clark firma kreipėsi į

O'Brain agentiją ir mes likomės išsiųsti".

Tolesniai tasai streiklaužis pasakoja, kad pribuvus ant vietos, visi jie buvo prisaikinti, jog tarnaus ištikimai, paskui apginklavo ir pasiuntė darban, nei neklusdami katrokoks vardas. Taigi King dabar pasakoja, jog tikrieji užmušėjai yra liuosi ir jie pabėgo, o "jije" gi žudė, kad jiems tai daryti buvo liepiama.

Kaip bjaurus ir supuvęs tas kapitalistiškas surėdymas!

40,000 AUTOMOBILIŲ KARĖS LAUKAN.

New York. — Henry Ford, tasai pats, kuris paskelbė, kad priežastis karės yra tame, jog darbininkai neturi darbo, 22 sausio apreiškė, kad gavo užsakymą nuo Europos kariaujančių valstybių padirbti joms 40 tūkstančių kariškų automobilių, kurie turi but tuojaus išsiųsti.

Kaip dabar sutaikyt to pono nuomonę su teisybe. Jis pasmerkia karę delto, kad žmonės neturėdami darbo žudosi, o kada tie žmonės žudosi ponas Fordas turi gražų iš to pelną.

TALKININKAI JIESKO \$3,500,000,000 PASKOLOS.

Paryžius. Anglijos, Francijos ir Rusijos finansų ministeriai pradėjo tartis apie \$3,500,000,000 paskolą karės reikalams. Nori mokėti po 3½ procento. Turkijos parlamentas nubalsavo, kad valdžia užtrauktų \$190,000,000 paskolos mobilizacijos reikalams. Mokės po 6 pr.

KIEK LĖSUOJA KARĖ.

Dabartinė karė kasdieną lėsuoja po \$46,000,000. Iki 1 sausio 1915 m. Anglija buvo karėi išėikvojusi 637,500,000. Francijai karė lėšavo iki gruodžio 10 d. 1914 m. \$1,288,200,000. Rusija, išleisdama kasdien apskriai po \$9,200,000, išmetė karėi \$1,380,000,000 nuo lapkričio 1914 m. iki sausio 1915 m. Serbai ir japonai išėikvojė \$240,000,000 iki sausio 1915 m. Talkininkams lėsuoja \$2.05 užlaikyti karėivj karėje per dieną. Austrijos ir Vokietijos karės lėšos iki 1914 m. pabaigai buvo 3,150,000,000.

KALNAKASIŲ UNIJA PERKA KASYKLAS.

Fort Smith, Ark. — United Mine Workers of America (kalnakasių unija) nupirko iš anglinio sindikato Blache-Deuman 2200 akrų žemės, kur randasi 9 kasyklos. apielinkėje Prairie Creek. Kasyklose tęsiasi streikas nuo balandžio mėnesio perreitų metų, ir darbininkai su kasyklų savininkais kitaip nesu-sitaikė, net darbininkų unija kasyklas nupirko. Streiko apirubij buvo laikoma kariuomenė del užlaikymo tvarkos, dabar ta kariuomenė likosi atšaukta, kaip bereikalinga.

NUSKANDINO VOKIEČIŲ KARIŠKĄ LAIVĄ.

London, 24 sausio. — Vokiečių kariškojo laivyno eskadra, kuri neseniai atakavusi Anglijos pakraščius likosi Holandijos pakraščiuose užpulta Anglijos laivyno ir po keturių valandų smarkaus mušio, vokiečių kariškas laivas "Bluecher" likosi nuskandytas, o kiti du gan žymiai sugadinti. Anglijos keli laivai lengvai nukentėjo. Iš "Bluecher" laivo įgulose išgelbėta tik 123 žmonės. Gi visa įgula susidėjo iš 885 jureivių.

BAURAI IŠNAUJO SUKYLA.

London, 25 d. sausio. — Oficialiai paskelbta aplaikyta 24 d. sausio iš Pretorijos (Pietinėj Afrikoj) zinia, kad 1200 baurų su 4 kanuolėmis po vadovyste pulkininko Maritz'o ir Kemp'o užpuolė Upington, Bechnanlandą ir smarkiai susirėmime su anglų kariuomene 12 sukilėlių krito, o 23 liko sunkiai sužeistais, taipgi 96 jų pateko nelaisvėn. Iš anglų pusės krito 3 vyrai, o 22 liko sužeistais. Sukilėliai paskui pabėgo.

300 PROTESTO-SUSIRINKIMŲ.

Budapest, Vengrija. — Sausio 24 d. visoj Austro-Vengrijoj buvo sušaukta 300 viešų susirinkimų, kad užprotestavus prieš karę ir kad reikalavus kuoveikiausiai jos užbaigimo. Valdžia vienok bijodama riausių mitingų uždarė.

Visoj Austro-Vengrijoje ir Vokietijoje tačiau kalbama ir rengiamasi prie sušaukimo tų valstybių ministerių konferencijos delėi apkalbėjimo netik karės dalykų stovio, bet ir ypaciai tų sąlygų, kokios apsiereiskia Austro-Vengrijoje. Konferencijos uždavinium busias apdirbimas plano, kaip apsaugojus Vengriją nuo rusų užplaukimo ir kokių priemonių reik imties valdžiai, kad sustabdyt Vengrijoje judėjimą delėi taikos, kuri dar negali but daroma dabar, kada rusai laiko virš ant Austrijos armijos. Mat Austrijos valdžia varu to judėjimo negali slopinti, nes jis virstų atvira vengrų revoliucija.

ISMARINŠIA ANGLUS BADU.

Anglija iš pradžios karės sakė, badu išmarinšianti Vokietiją, neįleisdama iš niekur įgabenti Vokietijon maisto. Dabar vokiečių admirolas Tirpitz sako, kad vokiečiai gali badu išmarinti Angliją, savo povandeniais laivais, draskydami anglų laivus. Ir Vokietijai sekasi naikinti anglų prekinus laivus.

AUSTRAI STABDO RUSUS.

Austrai šiuo tarpu sustabdė rusų žengimą Bukovinoj. Austrai, vadovaujant generolo Leodmano, sudarė savistovią armiją, kuri yra pasiryžusi sustabdyti rusų eimą Transylvanijon.

\$50,000,000 PAŠALPAI LENKAMS.

Varšava. Naujas Varšavos general-gubernatorius kunigaikštis Jengaličovas, pradėdamas savo valdininkystę pranešė, kad rusų valdžia paskyrusi \$50,000,000 sušelpimui nukentėjusių nuo karės lenkų.

MAIŠTAS TURKŲ ARMIJOS.

Petrogradas. Turkų armijoj apsiereiskė maištas. Karės ministerio Enver Pašos paliepimu susaudyta 17 oficerių.

Rusai sunaikino keturias turkų divizijas Kaukaze.

DAR 500,000 ANGLŲ KAREIVIŲ.

Prie dabar esančių 500,000 Anglijos karėivijų Francijoj ir Belgijoj Anglijos valdžia nusprendė pridėti dar pusę milijono.

PERMAINA VOKIEČIŲ KARĖS MINISTERIJOS.

Rezignavo vokiečių karės ministeris Falkenhayn. Jo vitą užėmė g. Wild'as. Falkenhayn norėjo daugiau laiko turėti darbamuisi karės štabe.

DELEI ATEIVYBĖS SUVARŽYMO BILIAUS.

Washington, D. C. — Sausio 22 dieną pas prezidentą Wilsoną atsilankė deputacija iš 500 asmenų — moterų ir vyrų, atstovaujančių įvairias organizacijas, pramonijos šakas ir fermerių susivienijimą. Deputacija susidėjo iš "biliaus" šalininkų ir priešininkų. Abi pusės turėjo savo argumentus, vieni reikalavdami, kad įnešimas virstų įstatymu, kiti, kad atmetus jį kaip visais žvilgsniais kenksmingą ir pažeminantį Jungtinių Valstijų tradicinę laisvę. Deputacija susirinko istoriškoj Baltojo Namu rytinėj sveitinėj. Apie 10 valandą ryto prasidėjo išklausymas deputacijos nuomoniu. Debatas pradėjo "Farmers National Congress" organizacijos atstovas J. H. Patten, reikalaujantis netik pilno uždarymo atreviams durų, bet dar tokių apribuotavimų, kad net prizidentas pertraukė jam kalbą, apreiškdamas, jog sumaskolinti Jungtines Amerikos Valstijas nėra galima ir negalima net tokių argumentų vartoti, kokių nesigėdija p. J. H. Patten'as.

RUSAI VAROSI Į PRUSUS.

Dešinysis Rusijos armijos sparnas atstumė vokiečius beveik iki rytų Prūsų rubežiaus. Arčiausia prie rubežiaus jų užimta pozicija yra Chorele, apie 7 mylios nuo Prūsų sienos. Rusai, atimdami iš vokiečių Skemp artinasi prie didžios Prusų tvirtovės Thorno, kuri randasi tiktai už 20 mylių nuo pirmųjų rusų eilių.

FRANCIJA JIESKOJUSI TAIKOS SU VOKIETIJA.

Berlinas. "Cologne Gazette" praneša, kad rugsėjo mėnesyje Francija buvo per neutrališką diplomatą pradėjusi su Vokietija tarybas apie karės užbaigimą. Tada Anglija pasiuntusi Francijon lordą Kitchenerį, kuris pagrasino bombarduoti Francijos pakraščius, jeigu francuzai pradėtų taikytis su vokiečiais. Tokiu būdu francuzai buvė priversti prieš savo norą tęsti karę.

ATEIVYSTĖ.

1914 metais Suvienytosna Valstijosna įvažiavo 1,218,480 ateiviu.

VOKIEČIAI ORLAIVIŲ BOMBOMIS NORĖJO UŽMUŠT ANGLIJOS KARALIŲ.

Vokiečių orlaviai metė bombas į Yarmouthą, Cromerį, Sandringhamą ir kelis kitus miestus. Užmušė 22 ypatas. Buvo taikyta bombos į Anglijos karaliaus palocių Sandringhame. Karalius tik keliomis valandomis pirmiau buvo išvažiavęs. Norėta jį pavaišinti bomba.

VOKIEČIAI VIS SMARKIAU GRUMIASI SU FRANCUZAIS.

Paryžius. Vokiečiai veikia dar energiščiau negu pirma. Francuzai atmušė vokiečius ties Fontaine Madame. Vokiečiai bombardavo Neuportą Belgijoj. Vokiečiai atgal atėmė iš francuzų apkasus ties St. Mihiel ir atmušė francuzų užpuolimus ant Verduno.

FRANCUZŲ LAIMĖJIMAI.

Francuzų karės ofiisas praneša, kad francuzai laimėję smarkų mušį ties Notre Dame de Lorette. Į šiaurę nuo Rheimso francuzai atėmė nuo vokiečių du didelius miškus ir nuvijo vokiečius į rytus nuo to miesto. Francuzai susprogdino vokiečių amunicijos sąkrovą prie Moronvillers. Ties Beausejour jie užėmė tris svarbias pozicijas nuo vokiečių.

FRANCUZŲ ORLAVIAI ANT VOKIEČIŲ KANUOLIŲ DIRBTUVĖS.

Keli francuzų orlaviai atskrido virš vokiečių miesto Essen, kur yra didžiausia Kruppų kanuolių dirbtuvė, metė kelias bombas, suardė apie desėtką namų ir nuskrido atgal. Bombos buvo taikyta į kanuolių dirbtuvę.

RUSIJAI IŠTREMIA AUSTRIJOS IR VOKIETIJOS PAVALDINIUS.

Rusų karės valdyba išdavė įsakymą, liepiantį visiems Rusijoje esantiems Vokietijos ir Austrijos pavaldiniams nuo 17 iki 60 metų amžiaus, gyvenantiems Finlandijoj, Baltijos krašte, Lietuvoj ir Lenkijoj, išsikraustyti iš Rusijos iki 28 d. sausio. Kurie neapleis į tą laiką Rusijos, bus baudžiami amžinu kalėjimu. Rusų valdžia nuziūrėjo, kad jie tarnauja Vokietijai ir Austrijai, kaipo šnipai.

AUSTRAI LAIMĖJO KELIS MUSIUS.

Amsterdam, 25 sausio.—Austrijos oficialis pranešimas, aplaiktas čionai, skelbia, kad vakarykščiame susirėmime austrų su rusais ties Tarnow miestu, Galicijoj, austrai savo atakas laimėjo, bet rusai visgi iš miesto dar neįstremti, ir kovos tolesniai tęsiasi. Kotose Galicijos ir Lenkijos fronto vietose austrai paėmė kelias rusų apkasas, bet situacijoje svarbių permainų nepadarė.

RELIGIJINIO FANATIZMO AUKOS.

Butler, Pa. — Sausio 24 d. namuose Harry, H. Woods, iš Harmony, Pa, atsitiko baisi tragedija. H. H. Woods, buvęs telegrafiniu operatorium, buvo religijiniu fanatiku. Manydamas, kad jis gavo pasaulis virto bedievišku, vis gavo sumišimą proto ir nedėlios sulaukęs nėjo į darbą, tik pasirėdė puikiausiomis, kokias turėjo, drapanomis, paskui iš revolverio šovė savo žmonai į galvą, po to nuzudė tokiuo pat budu tris savo kudičius ir antgalo, parašęs laiškėlį "No one blame but myself; no religion" (nieką nekaltinkit tik mane patį; nėra religijos), šovė pats sau į galvą.

Kada kaimynai, girdėdami šūvių atbalsus subėgo, rado tik penkis kraujuose papludusius lavonus ir minėtą paliktą ant stalo laiškėlį.

AUSTRAI EINA PIRMYN.

Berlinas, 25 d. sausio. — Iš Austrijų kariuomenės generalio štabo kvatierose aplaikyta čia raportas, kuris skamba: Rusai veikia su didėlimis pastangomis ant trečios apsigimimo linijos rytų link nuo Gorlice ir yra paimiti musų ngnin, ir daro įspūdį, kad ir trečioj apkasų linijoj neilgai pasilaikys".

NAIKINA GIRTUOKLYSTĖ.

Copenhagen, Danija, 25 sausio. — Islandijos parlamentas, kame tarp 40 narių yra 34 nariai išrinkti per darbininkų klėsą, priėmė įstatymą, uždraudžiantį išdirbimą svaigančių gėrimų. Gėrimai, kurie buvo į čia pargabenti iš Danijos turi but sugrąžinti atgal.

RUSIJAI IŠTREMIA AUSTRIJOS IR VOKIETIJOS PAVALDINIUS.

Rusų karės valdyba išdavė įsakymą, liepiantį visiems Rusijoje esantiems Vokietijos ir Austrijos pavaldiniams nuo 17 iki 60 metų amžiaus, gyvenantiems Finlandijoj, Baltijos krašte, Lietuvoj ir Lenkijoj, išsikraustyti iš Rusijos iki 28 d. sausio. Kurie neapleis į tą laiką Rusijos, bus baudžiami amžinu kalėjimu. Rusų valdžia nuziūrėjo, kad jie tarnauja Vokietijai ir Austrijai, kaipo šnipai.

AUSTRAI LAIMĖJO KELIS MUSIUS.

Amsterdam, 25 sausio.—Austrijos oficialis pranešimas, aplaiktas čionai, skelbia, kad vakarykščiame susirėmime austrų su rusais ties Tarnow miestu, Galicijoj, austrai savo atakas laimėjo, bet rusai visgi iš miesto dar neįstremti, ir kovos tolesniai tęsiasi. Kotose Galicijos ir Lenkijos fronto vietose austrai paėmė kelias rusų apkasas, bet situacijoje svarbių permainų nepadarė.

Lithuanian Socialist Federation of America

2 Kogresmanai prieš gabenimą Europon karės medžiagų. Kodel?

Katrais kapitalistai kalba taip pat, kaip ir socialistai, jeigu kapitalistams yra nauda iš tokio kalbėjimo. Rooseveltas ir jo patronas, Plieno Trusto magnatas, Perkins savo platformą sudarė daugiausiai iš Socialistų Partijos platformos ištraukę. Šituo jie norėjo atsiekti savo politikams ir bizniškams tikslus. Dabar Amerikos socialistai protestuoja prieš gabenimą Europon ginklų ir maisto iš Amerikos. Jie šaukia: "Išalkinkite Europą, o penkėte Ameriką!" Nes Amerikos socialistai mato, kad be maisto ir ginklų iš Amerikos Europoje karė turėtų anksčiau užsibaigti iš priežasties maisto ir ginklų nedatekliaus. Bet štai pakyla du poneliu kongresnanu, Bartholdt ir Vilmer, ir taipgi pakelia balsą prieš siuntimą minėtų daiktų Europon. Juodu pasmerkia laikinį biznį iš Europos karės; jie sako: karė susto- ty j šešias dešimtis dienų, jeigt Amerika nesiųstų kovojantiems tų reikmenų, o vienas jųdviejų, Bartholdt, įkvėptai porija: iš sustabdymo karės tikrai ant vieno mėnesio mes daugiau tu- rėtume naudos, negu visas pel- nas, kokį karės medžiagų fabri- kantai turi iš kariaujančios Eu- ropos.

Kitas tųdviejų geradarių, ne- va įsiseidęs, klausia: Argi mes užimsime veidmainių vietą tarp tautų? Argi mes eisime kelias ir maldausime taikos, o tuo pa- čiu laiku pristatysime Europai mirtį teikiančių instrumentų? Argi mes su dievu įieškosime taikos, turėdami kruvinus pini- gus mūsų kišeniuose?

VOKIEČIAI PRADĖJO NAU- JA ĖJIMĄ.

London, 25 d. sausio. — Iš Petrogrado aplaikyta žinia skel- bia, kad išilgai viso Austrijos fronto per 300 mylių prasidėjo nepaprastas austro-vokieškas vei- kimas, kad eiti priešais įsiver- zusių rusus Bukovinos. Ren- giamasi prie istrėmimo rusų iš Bukovinos, rytinės Galicijos ir šiaurinės Vengrijos.

Galicijoje tarpe upės Wislok ir Jasialka, atstume 30 mylių nuo Dunajec upės ketvirtoji Austrijos armija pradėjo "ėji- mą" link Przemyslio, ar kad iš- stumtus rusus iš Bukovinos, — tas nėra aišku. Atakos, padary- tos ant rusų pozicijų Bukovinoj, Kimpulung apygardoj, ir apie- linkėse lenkų miestų Radom ir Kielce.

Siaur-vakarų link nuo Waršavos, tarp Radzanowo ir Dab- rzy vokiečiai vis traukiasi atgal, gi išilgai upės Rawka jie eina priekyn.

VOKIEČIAI LAIMĖJO RYTŲ PRUSIJOJE.

Berlin (per Sayville, L. I.) 25 sausio. — Vokiečių armijos štabas šiandien išleido sekantį savo pranešimą:

"Rytų Prusijoje artilerijos dueliuje tarpe Loetzen ir Gum- bine ir šiaurų link rusų armija priversta buvo pasitraukti iš ke- lių savo pozicijų. Rusų ataką šiaur-rytų link nuo Gumbinės atrėmė su dideliais rusams nuostoliais.

"Šiaurinėje Lenkijoje situaci- joje neįvyko atmainų. Į rytus nuo upės Pilica, pietinėje Lenki- joje irgi nieko ypatingo neįvy- ko".

Kita telegrama praneša, kad vokiečiai vis dar tebelaiko savo pozicijas ant dešiniojo Pilica upės kranto, kur juos smarkiai atakuoja rusai nuo Opoczno ir Tomaszewo. Sausio 24 d. rusai paėmė šioj aplinkinėje kaimą Wincentowo, bet j šešias valan- das vokiečiai iš jų kaimą atmu- šė. Šiuose susirėmimuose nuo- stoliai abiejose pusėse dideli.

Žinios iš Lietuvos

Griškabudis, Naumiesčio aps.

Žmonių nuostolių surašinėjimas. Ilgą laiką vokiečiams iš- sidanginus, Griškabudžio vals- čiaus valstiečiai nekantriai lau- kė, kada pradės valsčiaus valdy- ba rašinėti karo nuostolius. (Mat kaikiuriuose valsčiuose jau kiek seniau buvo šis darbas at- liktas). Štai gruodžio 4 (17) d. p. m. sulaukė tokio surašinėji- mo ir Žečkalnių kaimo žmonės. Surašinėti atvyko Griškabudžio valsčiaus raštinės antrasis raš- tininkas. Surašius nuostolius, jis išreiškė norą gauti nuo kiekvie- no nukentėjusio po 20 kap. už darbą. Atsisakius mokėti iškal- no, jis nežinojo, ar gaus kokį atlyginimą ar ne, taigi norėjo sunaikinti nuostolių protokolus. Tik patarus šaltyšiu, jis nusi- ramino ir išsivežė truputį ap- glamžytus protokolus. Reikėtų valstiečiams nesiduoti išnaudoti ir, panorėjus kam-nors skriausti, skųsties augštesniai valdžiai.

"Liet. Žinių" byla.

Vilniaus teismo Rumai gruod-žio 10 d. negrinėjo "L. Žinių" redaktorės J. Žymontienės by- lą. J. Žymontienė buvo kaltinama 132 baudos įst. str. už iš- spaudzinimą "L. Ž." N 90 rašto prieš valdžią. Tasai straipsnis kalba apie tokius raštus prieš valdžią, kurie nebūna paskleisti tarp skaitytojų. Teismo Rumai pripažino J. Žymontienės kalte- nybę ir paskyrė jai 2 savaiti tvirtovės.

J. Žymontienę gynė prisieku- sis adv. L. J. Pavolockis.

Nemakščiai, Raseinių apskr.

Karės atbalsiai. Nemakščiai, iškilus kare, permainė kiek sa- vo ramų visuomet būdą ir daug teko jiems nematyti ligi šiolai dalykų regėti. Mat, jie stovi, taip sakant, viduryje kelio tarp Tauragės ir Raseinių. Nuo pat pradžios karės kiek žmonių pra-ėjo, perkeliavo į Raseinius, tai atgal.

Pradžio pirma mobilizacija (cenzūros išbraukta) praėjo an- tra— blaivi, šimtai žmonių pra-važiuo, taip pašauktų karėn, taip ir lydinčius juos; po jų praėjo rekvizicijos—varė gyvuli- nus, vežė javus, šieną. Vaziavo kareiviai, vežė per purvynes ne- regėtas ligi šiolai musų žmonė- lėms armotas, kulkosvaizdžius, jodinėjo žvalgai. Ar tris kartus buvo pakilusi Nemakščiuose pa- nika, bėgo visi, kas galėjo iš aplinkinės į miškus, o savo nau- dą užkasinėdami žemėn, iš ko paskui pasinaudodavo kiti jų kaimynai: atsitikdavo, kad vien- a dieną užkasęs jau grįžęs ant rytojaus, nerado. Miškuose ne- puiku gyventi: pakentėję, nere- gint pavojaus vėl grįžo visi, ir už poros savaitių vėl bėgo ar rengėsi bėgti, pagaliaus kiek persirgę baimės liga aprimo.

3—IX išvažiuo krasa, išva- ziuo ar pasislėpė visi, kas turė- jo valdininko sagučius, išvažiuo policija, porą dienų dar va- ziuo kaip kas iš bėgančių iš Tauragės, važiuo atsitraukian- tieji rusų kareiviai nuo Tilžės, vežė sužeistuosius. Paskui vis- kas nutilo, tik viena po kitos pasklydo kokios tai baisios ži- nios vokiečių žiaurumo, diena iš dienos laukė tų atsilankymo. Vokiečių žvalgai artinosi — vieni nuo Skaudvilės aplinkinės, kiti Eržvilko. Sako, buk tai buvę jau Adakave ar dargi pačiuose Nemakščiuose, bet regėti dar jų niekas neregėjo. Tik labai tankiai skrajojo orlaiviai. Buvo taip ligi 22—IX; per tą laiką vokiečiai buvo užėmę Tauragę, ir aplinkinius sodžius lig Minkš- pančių, Batakių. Daug pabėgėlių iš ten buvo Nemakščiuose ir neretoj tribojot atsirado po ke- letą šeimynų.

Po to, vėl viskas išlengvo gri-

žo j savo gyvenimo vagą. To- lumoje arčiau-toliau vakaruose ir pietų-vakaruose tebetrenkia armotos, bet prie jų trenksmo jau visi taip priprato: nebėga jau dabar, nors kartais stiklai languose skamba ar sprogs. Keliais vis veža ir dabar nelais- vius, sužeistuosius. Tankiai at- važiuoja oficialiai supirkinėtų kailinių, maišų ir tt. Žmonės ne- tik noriai sunėša pareikalautus daiktus, bet labai tankiai atsia- sako imti ir pinigų. Ką aš čia, sako, imsiu už tuos kailius pini- gus, o ten mano sunus gal šals kur nors, "atiduokit geriau jam". Nemakščiuose susitvėrė komi- tetas šelpti šeimynoms pašauk- tųjų į karė... Buvo renkami šil- ti daiktai sužeistiems ir ka- reiviams; žmonės noriai aukavo, nemažai buvo surinkta pirštinių, kojėnų.

Siauliai, Kauno gub.

3-jo skyriaus žemiečių virši- ninkas yra surinkęs savo apy- gardoje (Triškių, Užvenčio ir Luokės valsč.) tarp vietos žmo- nių apie 1200 rub. nukentėjusi- ų del karės reikalams. Be pi- nigų surinkta taip-pat nemažai ir šiaip įvairių daiktų, drabu- zių, pirštinių ir tt.

Atvažiavę į Šiaulius Vilniaus Teismo Rumai (Palata) negri- nėjo žagariečio Keturakio bylą; Keturakis kaltinamas buvo kam priklausęs 1905 metais prie vei- kus Kauno gub. draugijos, kuri norėjusi prievarta nuversti dabartinę Rusijos valdžią. Teis- mas Keturakį išteisino.

Pilviškiai, Mariamp. apskr.

Pora savaitių atgal pasklydo gandas, jog prisakyta iš augš- tesnės valdžios yra žmonėms, įsakymas, kad, pradėjus rusų kariuomenei traukties, palikę jie savo gyvenamąsias vietas, trauk- tųsi pirmą jos. Trobėsiai visi busią sudeginti, gyvuliai paimti. Žmonės išsigandę laukė tokio skelbimo, nežinodami kas daryti. Paskiaus paaiškėjo, kad šalty- šiai gavo iš valdžios raštinių apgarsinimus, kad negalima pirkti bei parduoti degtinės be recepto. Mazamoksliai šaltyšiai, gal koks viens jų gerai neper- skaitęs ir nesupratęs įsakymo paleido aną kalbą. Panašių kal- bų gana tankiai tenka išgirsti. Žmonėms mažiau domos į vi- sokius plepalus reikėtų atkreipti.

Meškučiai, Šiaulių apskr.

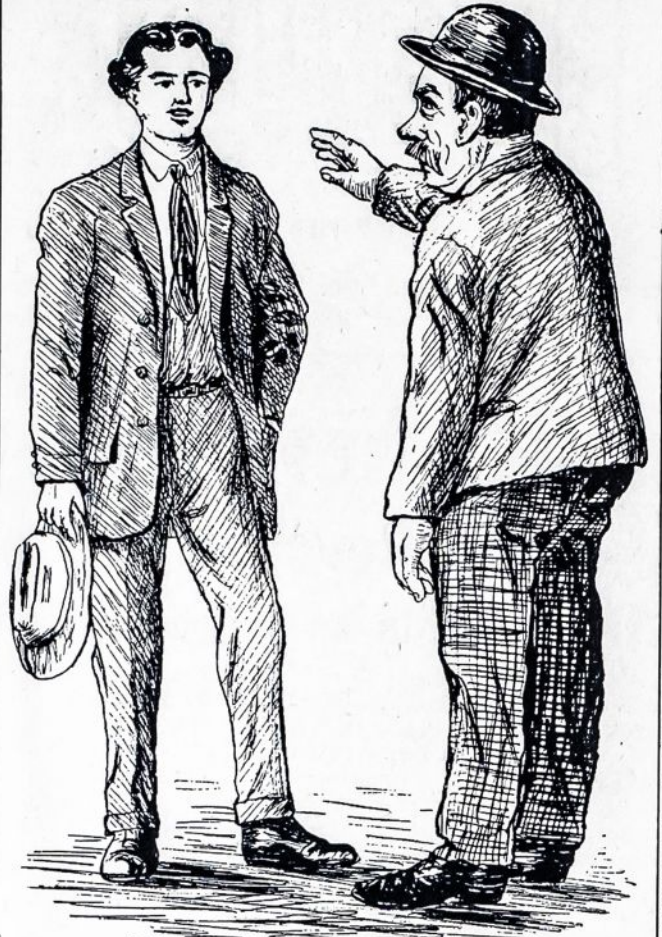
Pašauktųjų karėn vyrų, liku- sios našlės, moteris ir motinos dažnai girdėti dejuojant, ypač neturtingosios, kad negauna iš valdžios nė jokios pašalpos, mai- tintojams išėjus į karė. Daugu- ma bežemių šeimynų liko be duonos kąsnio; reikėtų patiems valstiečiams pasirūpinti apie tas vargšes.

ŠIMONYS, UKM. APSKR.

Plėšimai. Girtybė. Priviso čia nemažai vagių ir plėšikų. Prapuolė iš namų ke- leto ukininkų arkliai. Dabar vė- šio mėnesio pradžioje išplėsta žydo sankrova. Pasiėmę kas ti- ko, piktadariai nuėjo ant kapų pasivaišinti. Po to vėl grįžo į sankrovą pinigų pajieškoti. Žy- dui atsibudus, piktadariai nušo- vė jį iš revolverio, patis gi pa- bėgo. Ant rytojaus policija su- sekė juos pėdomis. Įtariamieji piktadariai suimti: jie visi sen- tikiai (rusai). Vieną jų tardy- tojas paleido, kiti gi sėdi.

Alinėms ir smuklėms užsida- rius, žmonės neteko užteigos. O- tas pilkasai skystimėlis čia bu- vo begalo mėgiamas. Reikia, kad kas atidengtų čia arbatna- mj. Iš vietos žmonių vargu kas tuo pasirūpys, nes blaiybės da- lykai mažai kam rupi, ypač gi "pašauktiesiems" blaivininkams. ("Liet. Žinios".)

PASIKALBEJIMAS DEDES SU POVILU

— Alio, Povil. Kas girdėti? — Labai daug naujienų, dėde. — Turbut, Povil, tu kur bu- vai ant balius ar klube, kad nors sykį turi naujienų. Pirmą tu nieko nežinodavai. — Ne, dėde, tokių naujienų — iš smuklių, iš klubų ir iš ba- lių aš nerenuku ir neruriu. Aš kalbėjau apie svarbias naujien- nas iš karės lauko, iš politikos, iš darbininkų judėjimo. — Vadinasi, Povil, tu dau- giau nieko nežinai, kaip tik tiek, ką gazetos rašo. O gazetos dabar rašo vis tą patį ir tą pa- tį. Aš turiu užsirašęs dvi kata- likiškas gazetas ir jau tris sy- kius daviau redaktoriams velnių, kad jie vis tą patį rašo ir tokiu spasabu uždyką ima pinigus nuo žmonių. Apie darbininkus rašo tik cicilių gazetos. Aš jų ne- skaitau, nes pats esu darbinin- kas, tai žinau apie darbus ir darbininkus geriau, negu koks tenai blonzas redaktorėlis, pa- bėgęs iš škulės. — Šita karė yra svarbiausias politiskas momentas šitame šimtmeatyje. Tai yra didžiausia iš visų ligšiol buvusių karių. Nuo jos laimėjimo ar pralai- mėjimo prigulės ateitis kariau- jantių šalių. Pati dabartinė ka- rė yra žmogžudingiausias dar- bas ir liudija, kaip žemai dar- stovi žmonės, kad dasileidžia tokių žvėriškų darbų. Be to, dar vienas dalykas turėtų pada- ryti šią karę įdomią kiekvienam lietuviui. Tas dalykas, tai Lietu- vos padėjimas karės metu ir po karėi.

— Už, Povil, labai gerai, kad užsiminei apie Lietuvą. Čia aš noriu su tavimi išgvidenti svarbiausią klausimą — apie Lietuvų-Latvių respubliką. Juk, Povil, tokia respublika turės įvykti, kad ir dangus griūtų? — Kas dėdei sakė? — Tai dar klausimas — kas sakė? Kiekvienas tikras tėvynai- nis sako, kad taip turės būti. Tu turi žinoti, kad caras duos lietuviams neprigulmingą kara- lystę, nes lietuviai labai vierni carui. Aš klube girdėjau, kad caras taipgi atiduos lietuviams ir latvius valdyti. Žiūrėk, mat, kad latviai yra baisūs nenuora- mos, revoliucionieriai ir cicili- kai, tai carui sunku juos suval- dyti. Jie labai daug carui pri- dirbo šunysčių laike 1905 metų cicilistmečio. Todėl jis atiduos juos lietuviams. O lietuviai, ne- bijok, greitai suvaldytų tokius gaivalus. Jie jiems taip užduotų per kelines, kaip kitados kryžio- kalams.

lauja sau autonomijos, taip ka- jų tauta su laiku būtų savisto- vienuotė didžiame, visuotiname Rusijos tautų sąryšyje arba Sa- vienytose Rusijos valstybėse. — Na, kad tu eini prieš lietu- vių tautą, tai kokių paralių dar- tu lietuviškai kalbi? Džekis Kopustas.

Liet. Šelpimo Fondo Reikalavimai

Pranešimas Visuomenei. Del sutaupinimo laiko ir dar- bo aukų rinkėjams, čion paduo- du sekančias informacijas. Aukų rinkimui Lietuvos Šel- pimo Fondo Komitetas yra pa- rūpinęs sekančius dalykus: 1) Stempas, 2) Įgaliojimus, 3) Angliškų atsišaukimus, 4) Kvitarėjus, ir 5) Gražius paliudijimus, duodamus aukaujantiems nemažiau penkių dolerių (5,00). 1) Stempas yra sudarytos knyguotės, turinčias 200 stempų kiekvienoje, ir parduodamos po \$10.00. Kaina kiekvienos stem- pos 5 centai. Tos stempas at- spaudintos anglišką kalbą, todėl galima jas pasekmingai platinti tarpe anglų. Geistina, kad stempų reikalu- tojai prisiųstų išanksto pinigų, taip kad išdininkui nereikėtų klapatyti su jokiais paliudijan- čiais užtikrinimais apmokėjimo ant bargo imtų stempų. Pirkėjai stempų knygučių ne- galėdami išparduoti visų nu- pirktųjų stempų, gali sugrąžinti likusias ir gaus už jas pinigų. 2) Įgaliojimai išduodami draugysčių užtikrintoms ypa- toms. Ant jų turi rastiės pa- rašai L. Š. Fondo Komiteto ir įgaliojančios vietinės draugystės Komiteto su įvardijimu aukų rinkėjo. Prie šitų įgaliojimų draugys- tė turi prisegti keletą arkušų popieros surašymui aukautojų vardų ir aukų. Geistina, kad aukautojai patį išrašytų vardų ir aukas, kaip tas paprastai pa- anglus daroma. Tos blankos su pinigais turi but vėliaus sugrąžintos Finansų Sekretoriui, kuris, įrašęs į savo knygas pinigų sumą, perduos išdininkui. 3) Angliški atsišaukimai del aukų turi taipgi but prisegti prie kitos arkušų baltos popie- ros. Su tais laiškais galima eiti per krautes, dirbtuves — jei galima — (į dirbtuves papras- tai neleidžiama kolektuoti, per tai reikia per raštines (office) langelių paduoti patį atsišaukimą su prisegtomis popieromis — daugias nieko, — o dirbtuvės užveizda gal pats aukaus), na- mus ir kitas vietas, kur tik ga- lima tikėtis aukų gauti. 4) Kvitarėjusai susegti į kny- gutes po 10 kiekvienoj ir gau- namą per aukų rinkėjus ant draugysčių paliudijimo. Tos kvitos kvitarėjūsuose pa- dalintos į tris dalis. Aukų rin- kėjas, aplaikęs aukų, nemažiau \$5.00, išpildo visas tris dalis, kaip pačioj kvitoje pažymėta — vieną dalį atiduoda aukautojui, antrą — pasiunčia su pinigais Finansų Sekretoriui, o trečią pasilieka sau. 5) Išdininkas, aplaikęs nuo Finansų Sekretoriaus kvitos ant- rąją dalį su pinigais, pasiunčia aukautojui tam tikrą paliudijimą priimtos aukos. (Paliudijimas tinkamas įdėti į rėmus). Taipgi pranešu, kad reikalu- janti Lietuvos Šelpimo Fondo stempų kreiptusi pas išdininką K. Sidlauską, 226 W. Broadway, So. Boston, Mass., o reikalaujan- ti įgaliojimų, angliškų atsišau- kimo laišku, kvitarėjūšų ir gra- žiųjų paliudijimų, pas finan- sų raštinką, T. L. Dundulį, Box 511, Westville, Ill. Visuose kituose reikaluose kreipkitės pas susinesimų sekretorių, M. M. Rice-Herman, 140 E. 19 St., New York, N. Y. M. M. Račiūtė-Herman, Sekr. Liet. Šelp. Fondo.

AP... LENKIJO... Francija... Lenkija... nesutikim... kalbėjimu... tuvos nu... gi maton... ma, indo... tie ponai... Angly... ninkas, ... dienrašči... "Nation" ... nį, kuria... turi gau... autonomi... tai del... "Aus... sutiks... priklaus... nes ki... sutvirt... pri... tas bu... čia to... riu. S... mingos... Rusijo... trijos... trijų v... Tolesn... jeigu p... nomija, ... kai turė... nistracijo... kalbą, r... riuomen... turėtų t... vėl but... Rusijoje... nomijų... suomai... tįs rusa... nės Rus... nei reik... ją savi... Rusijai... ekonom... Lenkai... džiai su... kia bijo... teliskun... butinu... riu, o... Lenkar... po gry... tat rei... liuosu... kad čia... kus, n... jieškoti... rių pe... žinoma... vai pri... rių. I... autorij... svajonė... morza" ... taip ir... bai at... minima... klausin... mėj, k... ro ge... socialis... kitur, ... tonomi... o visg... žymiai... nuveik... šiandien... Tiesa, ... visi pi... kiu ti... vokieč... mu, n... tai tėv... nis so... kiečiai... armija... čiu ta... vieną... armijc... stovi... su pa... Vokie... jeib ti... davim... kijos... Latvi...

APŽVALGA.

LENKIJOS AUTONOMIJOS KLAUSIMAS.

Francijos ir Anglijos laikraštija ištikrųjų pradeda kalbėti apie Lenkijos autonomiją. Mat laukiant karės galo pradeda galvoti apie taikos išlygas, o Lenkija kaip tik ir liekasi kaip nesutikimo kaulu. Nors tuose kalbėjimuose neatskiriamai Lietuvos nuo "Polonijos", tačiau jei ne visa, tai dalis Lietuvos visgi matomai Lenkijai priskaitoma, indomu tat ir mums, ką tie ponai kalba.

Anglų liberalų partijos šalininkas, "Manchester Guardian" dienraščio redaktorius, žurnale "Nation" paskelbė savo straipsnį, kuriame kalba, jog Lenkija turi gauti nepriegulmę, o ne autonomiją po caro valdžia, ir tai del sekančių priežasčių:

"Austrija ir Germanija nesutiks atiduoti Rusijai joms priklausančių Lenkijos dalių, nes kitaip jų priešas per daug sutvirtėtų. Jeigu net jos būtų priverstos sutikti, tai vis tas būtų tik amžina priežintis tolimesnių kivirčių ir karių. Sutvėrimas gi nepriegulmingos Lenkų valstybės tarpe Rusijos, Germanijos ir Austrijos neriasi didelio tų visų trijų valstybių atsprišinimo".

Tas pats įnešimas su tulais pataisymais pastaruoju laiku vėl liko senate priimtas. Senatas dar prikerė, kad būtų uždrausta atėviybė negrams ir kad belgus analfabetus leisti su išlyga, kad jie apsigyvens ant ukijų. Tuos senato prikerimus kongreso žemesnysis butas atmetė.

Kad mes esame priešingi tokiam atėviybės suvaržymui, nėra reikalo nei pasakoti. Tai priparodė mūsų protestai prieš Burnetto-Dillinghamo bilių, bet norime plačiau pasakyti apie Amerikos Darbo Federacijos prezidento Samuel Gomperso priešiniams to bilio atmetimui. Žiniose jau buvome minėję, kad tasai ponas darbininkų "vadovas" net asmeniškai atsilankė pas dabartinį J. V. prezidentą W. Wilsoną ir maldavo jį, kad pasirašytų ant kongreso priimto įnešimo ir paverstų jį įstatymu.

Kas žino minėtos darbininkiškos organizacijos paskutinio suvažiavimo nutarimų reaktiškumą, kas žino to jos vadovo Gomperso broliškumą kapitalistams, tam nėra reikalo aiškinti priežastis, kodėl Gompersas maldauja Wilsoną, kad tokį reaktinį įstatymą patvirtintų. Tam darbininkų mulktintojui, o kapitalistų širdingam bičiuliui norisi sulaikyti Amerikos darbininkus nuo jų kovos su kapitalizmu, užtenka revoliucijai Amerikos proletariato judėjimui.

Priešais tokio įstatymo įvykdinimą kalba ir rašo įvairių tautų, gyvenančių Amerikoje, žmonės ir laikraščiai, kalba ir rašo net ir mūsų buržuazijinė spauda, bet vusų tų tautų socialistai, kaip ir mes lietuviai socialistai, priešinamės tam įstatymui visai del kitų priežasčių negu socialistams priešingos srovės. Buržuazija šaukia, kad daroma tiesioginė skriauda, atimant analfabetams teisę į šį kraštą; mat analfabetai yra puiki medžiaga buržuazijos pelnui. Buržuazija nieko nesako prieš tai, kad įstatymas reikalauja "pasportų", liudijančių, jog atėviys pripažista veldžią tos šalies, iš kurios jis paėina, nežiurint, kad toji valdžia yra kruvinojo carizmo valdžia; tokie j čia atvykę, teatrinis perstatymas, koncertas, o labiausiai, knygas. Vokiečių socialistai padarė tai, ką valdžia buvo palikusi nepadaryta, butent, įsteigė tukstančius darbininkiškių knygų, socialistų spauda tuo žvilgsniu padarė stebuklus.

DAR ATEIVYBĖS SUVARŽYMO KLAUSIMAS.

Jau yra žinomu, kad Burnetto-Dillinghamo bilius, kuris buvo perėjęs per abu kongreso butų, likosi atmetas buvusio Jungtinių Amerikos Valstijų prezidento W. Tafto. Originalis įnešimas reikalavęs, idant neįsileisti į šį kraštą atėvių, kurie turi virš 16 metų amžiaus ir nemoka rašyti ir skaityti net savo prigimtoj kalboj. Be to, reikalauja, idant atėviams išsėdant iš laivų būtų reikalaujama iš atėvių to krašto, iš kur katras paėina, valdžios paliudijimo apie tokio išėivio "proto sveikatą". Tuo įnešimo punktu norėta atimti teisę į šį kraštą visiems tiems, kurie ypač nesutinka pripažinti Rusijos carizmo viešpatavimą, kurie nepasitenkina kapitalizmo surėdymu ir reikalauja panaikinti kapitalistiškos šventos nuosavybės nepaliečiamybę. Priėmus tokį proponuojamo įstatymo punktą dar galima buvo netik neįsileisti į šį kraštą revoliucionierių bei socialistų, bet net jau išgyvenusius čia 3-4 metus už propandą socializmo doktrinų grąžinti atgal. Ir Jungtinių Amerikos Valstijų kongresas tokį įnešimą priėmė, tik prez. Taftas, spiriamas prie to įvairių aplinkybių, įnešimą atmetė.

Nors ir dabar prezidentas Wilsonas "nuvetuotų" kongreso ir senato užgirtą atėviybės suvaržymo įstatymą, tai visviena jis gali po kelių mėnesių ar už metų laiko rasti kongrese ir senate du trečdaliu balsų, kad likti įstatymu ir be prezidento pasirašymo. Vadinasi, tokio reaktiško žingsnio pavojus darbininkai klesai dar nėra pašalinatas, ir reikalinga įtempti visas savo spēkas, kad neleidus valdančiam klesai tų žingsnį padaryti ir suminti tradicinę Jungtinių Valstijų laisvę. Protaistai čia, rodos, negelbės, nes buržuazija jau nepaiso ir civilizacijos, liepančios pagodoti nuskriaustųjų didžiūmos balsą. Čia reikia veiksmo. Reikalinga darbininkams (unijoms) veikti pavojauje A. D. F., kad nuveikus vadovaujančią reaktierių klyką, kad įnešus ton didžiulėn darbininkų organizacijon klesnion darbininkiško susipratimo. Prieš reaktiją privalome statyti savo akciją, apginančią šios šalies konstituciją ir jos užtikrinimą visiems laisvę ir teisę naudoties tuo, kas ką savo teisingu triusu yra pagaminęs, kitaip šalyj turės įvykti didžiausia anarchija, o tos anarchijos darbo žmonės, kurie savo rankomis ir smegenimis sutvėrė šalies turtus ir kultūrą, privalo buti priešais ir neleisti kapitalistiškai anarchijai naikinti darbo žmonių triuso vaisių.

Šiandieną yra legions socialistų organizacijų, kurios pasišvenčia kėlimui minios, skleidimui morališkoms ir politiškos apšvietos, auklėjimui mokslo, literaturos, muzikos ir kitų dvasios tobulinimo formų. Šiandieną ne tikta partijos vadovų, bet ir paprastų narių yra priimtas principas — kad ramus revoliucionizavimas protų tai yra vienintis budas pasekmingam kovojimui su viešpatuojančiąja sistema militarizmo ir burokratizmo.

— Prof. Kuno Francke.

Socializmas paskubino darbininko protą ir pirmas davė jam progą galvoti apie politiškus klausimus, nors ir su klaidomis. Socializmas suorganizavo tukstančius socialių klubų, ir davė toms nesenai dar bukom ir tunančioms minioms tikrą skonį, su kuriuo jos gali apkaunuoti grynai estetiškus pasisaminimus, kaip ve: muziką, dainą, teatrinis perstatymus, koncertus, o labiausiai, knygas. Vokiečių socialistai padarė tai, ką valdžia buvo palikusi nepadaryta, butent, įsteigė tukstančius darbininkiškių knygų, socialistų spauda tuo žvilgsniu padarė stebuklus.

— Von Schrierbrand.

Matas ir norėjo padaryt vartelius, pro kuriuos galima būtų įstatymas apeiti, įleidžiant "belgus analfabetus", norinčius apsigyventi ant ukijų, bet kad visiškai uždaryti duris revoliucionieriams tas pats senatas stengėsi gudriu budu įstatymą įsprauti savo pataisymą, plėtojančį rasiinius neapsikentimus. Kongreso žemesnysis butas senato pataisymą atmetė. Buržuazija galų-gale irgi aptilo ir neprotestuoja jau net prieš neįleidimą analfabetų, kurie jai labai reikalingi, kad tik sutvirtinus reaktiją priešais revoliucinį judėjimą.

Kad buržuazija taip elgiasi, tas darbininkams negal but įstatbu, kad darbininkiškoji organizacija A. D. F. leidžia savo pirmininkui visos organizacijos vardu kalbėti ir ginti darbo žmonių išnaudotojų reikalus. Atėviybė negal apsunkti ar pabloginti amerikiečių darbininkų buvį; priešingai, revoliucinijis elementas tik ir gali palengvinti amerikiečiams darbininkams jų kovą priešais kapitalizmo tyraniją ir reaktiją.

Šiuo kartu norime vien pranešti mūsų organizacijos visoms kuopoms, kad iškalno prisirengtų prie tos dienos apvaikšiojimo. Toji diena mums darbininkams, nežiurint ar katras dar turime darbą ar neturime jo, yra svarbi, nes tai bus diena protesto priešais tą begėdišką valdančiosios klesos skelbimą, jog šalis yra laisva ir laiminga, jog žmonių gerbuvis puikus, jog, jeigu kam bėda, tai kalta Europos karė, kurios delei negalima išvežti į užsienį pagamintų produktų ir delto darbas turi apstototi. Nesa jeigu milijonai žmonių reikalauja netik ko kito, bet net paprasčiausio duonos kėsnio, tai reiskia, kad reikalinga yra dirbti, idant tų žmonių gyvenimo reikmenas pagaminus. Jeigu gi jų yra užtektinai, tai šalies administracija privalo pasirupinti, kad pagaminti daiktai nebūtų pudomi sankrovose, bet kad būtų suvartojami tų, kurie be tų daiktų čia-pat skursta ir badauja.

Ekonominė depresija šiuo laiku Jungtinėse Valstijose yra bene svarbiausiu dalyku. Bedarbių minios jau go pasibaistėtinai, o valdančioji kapitalistų klesai nei kiek nesirupina prašalinimu to pavojaus. Kapitalistų spauda apie nedarbą kalba tik kaip kad apie paprasčiausį apsiereiskimą, nedaugiau, kaip apie policijos vagystes, apie bankų bankrutėjimus ir nunešimus žmonių ten sudėtų pinigų, ir t. p. kapitalistiškojo šeiminkavimo darbus. Laikraščių žiniose kuone kasdien randama tragiskiausi atsitikimai iš bedarbių gyvenimo, bet žinios, kaip žinios, padaro ant skaitančiojo jās nusistebėjimo įspūdį, ir eina į užmirštį. Gi laikraščių redakcijos tokių dalykų neima atydon, nerašo savo editorialų, — nes kaipgi kalbėsi apie tai, kas yra neįsivegtina pasekmė kapitalizmo sistemos, kurią taip gerbia ir tobuliausia pripažista visa toji kapitalistiškoji spauda, be paliovos mulkinanti skaitytojus niekingiausiai, bet gudriai pasakomais melais. Kaipgi kalbėti apie tokius atsitikimus, kad ten seseris, niekur neradamos sau darbo ir pragyvenimo priemonių, nesinaudojo; ten nusišovė, ten išsoko per langą nuo 3-4 lubų, ten darbininkas persipovė sau gerklę, negalėdamas ziurėti į badu mirstančius savo kudikius, ten miesto viršininkas rado išsielvaratos pašėlusią motiną, spaudžiančią prie savo krutinės kudikio lavoną, ten atrasta keletas susalusių, apvilktų tikta oda, škeletų — ir taip begalo nesuskaitomi panašūs atsitikimai miliardierių šalyj. Kaip gi apie tai kalbėti neapsidengus gėdos raudoni, kaip apie tai kalbėti nepajautus kirmino ilčių savo sąžinėje, kaip apie tai kalbėti nepaminėjus priežasties tų pasibaistėtinų tragedijų. Ne! kal-

beti apie tai nemalonu — nemalonu atsivaizdinti sau kapitalizmo sistemos paveikslus, nes gyvos šmėklos, gyvi lavonai, gyvi škeletai stoja prieš akis ir istiesia savo išdziuvusias, kaulėtas rankas. Visa tai baisu mažtančiam kapitalizmo apginėjui!

Jei taip, tai parodykime, kad tie kapitalizmo apginėjai netik žuvusiųjų darbo žmonių aukas turi ant savo sąžines, bet dar milijonus tų aukų turi priešaisai švėsti, kaip "bedarbių dieną". Toj dienoj Amerikos darbo žmonės privalo parodyti pasauliui, jog darbininkams vergija panaikinta tik ant popieris, bet faktiškai ji daug žiauresnė, negu baudžiava, formoje egzistuoja, ką pariparodo visuose deliutuose Amerikos miestuose šimtai tukstančių bedarbių, neturinčiųjų pragyvenimui priemonių ir didžiūma jų pastogės ties galva žiemos laiku.

Visi ir visur rengkimės prie apvaikšiojimo "bedarbių dienos". Toji diena turi buti, kaip minėjome, diena mūsų protesto prieš tās visas šio netikusio surėdymo piktybes, prieš tās skerdynes karės lauke ir prieš tādabu marinimą žmonių ten, kur kapitalistams nepavyksta karės surengti. Visur Amerikos darbininkai turi susispiesti į didžiausias minias ir pasirodyti gatvėse, kad parodžius viešpataujanciam klesai ir jos klaciumams, kokios žmonių minios dar laukia baisaus likimo toj "laisvoj" ir "laimingoj" šalyj Amerikoje. Tebunie tas mūsų atsakymu į visus kapitalistiškos laikraštijos melus buk kiekviens mes čia gyvendami esame laimingi ir patenkinti savo buvriu. Reikalinga, idant darbininkiškos minios, nežiurint ar kas neturi darbo ar jį dar turi, bet greitu laiku gal jo netekti, 12 dienos vasario sulaukę parengtų visur demonstracijās ir tuomi priverstų visuomenės reikalus tvarkančias istaigas prie pasirupinimo užtikrinti darbininkams darbo ir per tai pragyvenimo priemonių.

Tan darban šaukia visos šalies darbininkus Amerikos Socialistų Partija, gi lietuvius darbininkus šaukia Lietuvių Socialistų Sąjunga Amerikoje. Privalome bent sykį suprasti, kad maldomis sykiu su kunigais bažnyčiose, gabriškais prašymais sykiu su musiškais politikieriais tautininkais mes savo buvriu negalime pagerinti, mes darbininkų klesai, tais keliais negalime apsiginti nuo išnaudojimo ir visų skriaudų, daromų kapitalistiškojo surėdymo, mes darbininkai tik su tokiame pat, kaip ir mes, padėjime esančiais žmonėmis-darbininkais, solidariai susitelkę, galime pastatyti savus reikalavimus ir priversti šalies administraciją daboti visuomenės reikalus ir gerovę, kam jinai ir yra renkama. Tuo tarpu šiandien mūsų šalies administracija rupinasi maitinti Europos militarizmą, rupinasi kalinu ir siuntimu kulipkų ir kanuolių Europos kapitalistams, kad ten žmonės žudytųsi, o vietinės visuomenės didžiūmos reikalais šisai nesirupina ir viršpenkiems milijonams žmonių leidžia badu dvėsti delei stokos darbo. Jeigu ta renkamoji administracija nemoka ar nepajiegia išpildyti jai pavestų uždavinių, tai ji randasi ne savo vietoj; mūsų priedermė nurodyt jai jos pareigas ir vietą!

Darban Draugai! Visur Sąjungos kuopos privalo susizinti su vietos Socialistų Partijos kuopomis ir bendrai rengties prie visuotinos Amerikos darbininkų demonstracijos. Tegutoje dienoje visa darbininkiškoji minia nuo okeano iki okeano sukrunta ir sušunka: TIESOS! MES NORIME GYVENT!

Bedarbių Diena Amerikoje

Darbininkai Visos Amerikos Sukurskim!

Surengkime vieną didžiąją demonstraciją.

Jungtinių Amerikos Valstijų Socialistų Partija nuskyrė 12 dieną Vasario, — kuomet šioj šalyj yra apvaikšiojama sukaktuvės gimimo dienos didžio žmonių Liuosuotojo Abraham Lincolno, — darbininkiškaiklaiešai švėsti, kaip "bedarbių dieną". Toj dienoj Amerikos darbo žmonės privalo parodyti pasauliui, jog darbininkams vergija panaikinta tik ant popieris, bet faktiškai ji daug žiauresnė, negu baudžiava, formoje egzistuoja, ką pariparodo visuose deliutuose Amerikos miestuose šimtai tukstančių bedarbių, neturinčiųjų pragyvenimui priemonių ir didžiūma jų pastogės ties galva žiemos laiku.

Visi ir visur rengkimės prie apvaikšiojimo "bedarbių dienos". Toji diena turi buti, kaip minėjome, diena mūsų protesto prieš tās visas šio netikusio surėdymo piktybes, prieš tās skerdynes karės lauke ir prieš tādabu marinimą žmonių ten, kur kapitalistams nepavyksta karės surengti. Visur Amerikos darbininkai turi susispiesti į didžiausias minias ir pasirodyti gatvėse, kad parodžius viešpataujanciam klesai ir jos klaciumams, kokios žmonių minios dar laukia baisaus likimo toj "laisvoj" ir "laimingoj" šalyj Amerikoje. Tebunie tas mūsų atsakymu į visus kapitalistiškos laikraštijos melus buk kiekviens mes čia gyvendami esame laimingi ir patenkinti savo buvriu. Reikalinga, idant darbininkiškos minios, nežiurint ar kas neturi darbo ar jį dar turi, bet greitu laiku gal jo netekti, 12 dienos vasario sulaukę parengtų visur demonstracijās ir tuomi priverstų visuomenės reikalus tvarkančias istaigas prie pasirupinimo užtikrinti darbininkams darbo ir per tai pragyvenimo priemonių.

Tan darban šaukia visos šalies darbininkus Amerikos Socialistų Partija, gi lietuvius darbininkus šaukia Lietuvių Socialistų Sąjunga Amerikoje. Privalome bent sykį suprasti, kad maldomis sykiu su kunigais bažnyčiose, gabriškais prašymais sykiu su musiškais politikieriais tautininkais mes savo buvriu negalime pagerinti, mes darbininkų klesai, tais keliais negalime apsiginti nuo išnaudojimo ir visų skriaudų, daromų kapitalistiškojo surėdymo, mes darbininkai tik su tokiame pat, kaip ir mes, padėjime esančiais žmonėmis-darbininkais, solidariai susitelkę, galime pastatyti savus reikalavimus ir priversti šalies administraciją daboti visuomenės reikalus ir gerovę, kam jinai ir yra renkama. Tuo tarpu šiandien mūsų šalies administracija rupinasi maitinti Europos militarizmą, rupinasi kalinu ir siuntimu kulipkų ir kanuolių Europos kapitalistams, kad ten žmonės žudytųsi, o vietinės visuomenės didžiūmos reikalais šisai nesirupina ir viršpenkiems milijonams žmonių leidžia badu dvėsti delei stokos darbo. Jeigu ta renkamoji administracija nemoka ar nepajiegia išpildyti jai pavestų uždavinių, tai ji randasi ne savo vietoj; mūsų priedermė nurodyt jai jos pareigas ir vietą!

Darban Draugai! Visur Sąjungos kuopos privalo susizinti su vietos Socialistų Partijos kuopomis ir bendrai rengties prie visuotinos Amerikos darbininkų demonstracijos. Tegutoje dienoje visa darbininkiškoji minia nuo okeano iki okeano sukrunta ir sušunka: TIESOS! MES NORIME GYVENT!

Keir Hardie Aple Karę

(Žiur. "K." N 4.)

"Jeigu tačiaus "Nepriegulminga Darbo Partija" buvo pakviesta bendrai veikti su abiem kairiųjų socialistiškoms partijoms delei agitavimo liuosnorių į armiją, kąs reiskia, kad jinai (N. D. P.) turėtų kartu su anomis partijomis kalbėti nuo vienuj pagrindu ir imti ant savės atsakomybę už tuos visus mulkinimus, skelbiamus kaipo karės priežastis — mūsų (socialistiškoji) partija be svarstymo atmetė tuos pakvietimus.

"Jinai buvo tikra, kad duotose aplinkybėse pasielgti kitaip, tai reikėtų pasistatyt save padėjiman, netinkantin tarptautinio socialistų judėjimo skyriui. Jinai suprato, kad tų, kurie yra atsakomybėje už europinę karę, siekiu nėra noras tarnauti socializmui bei darbo žmonių klesai.

"Mes žinojome, kad socialistiškųjų partijų jaugimas, ypač Francijoje ir Vokietijoje, gan greit turis priversti militarizmą puoliman abiejose tose valstybėse; kad Francijos valdžia negalėjo pasilaikyti be socialistų parėmimo parlamente; jos užgirtas reikalavimas pailginti kareiviavimo laiką nuo dviejų iki trijų metų, praktikoje pradėjo but atmetamu.

"Vokietijoje socialistų reiksmė augo. Padidinus vokiečių armiją, vienatine priemone, kokio valdžia galėjo išgauti delei finansinio surealizavimo to plano, buvo uždėjimas tiesioginių mokesčių ant kapitalistų, o ne kaip seniau budavo, kad buvo dedama mokesčiai ant liaudies. Į penkis, dešimtį metų, o tose abiejose valstybėse socialistai jau but buvę pozicijoje, kad priverstus savo valdžias geruoju išrišti nesutikimo klausimą kaslink Alzacijos-Lotaringijos ir atsiekti abipusį draugišką susitaikymą. Toji viltis dabar visiška žuvo, o kapitalistiškas militarizmas gavo pailginimą savo gyvatai netik Francijoje ir Vokietijoje, bet ir Anglijoje.

"Francijoje atzagareiviški elementai: rojalistai ir klerikalų partija jau susitaiso sau planus, kaip paėmus valdžią į savo rankas karei užsibaigus. Anglijoje lordas Roberts'as užreiskė, jog karė nurodanti butinumą įvykdinti priverstiną kariuomenišką tarnystę. Rusija gi yra milžinišk kraštu, turtingu mineralais ir kitokiais gamtinio turto šaltiniais, bet kraštas paskendęs skurde, nes neturi kapitalų. Gi Vokietija taip-pat, kaip ir Anglija, pasigirt galėjo didžiū gerbuviu ir savo vaizbos išsiplėtojimu. Anglijos pramoninkas trokšta sunaikinti vokiškąją vaizbą, kad pačiam ką-nors gavus iš grobio.

"Anglijos ir Francijos milijonieriai geidžia užimti Rusijos rinkas, kad tuo budu radus vietą savo nuolat augančio kapitalo lokacijai. — Delto laiko savo tarnystėje išlavintus diplomatus, steigia armiją ir laivyną, kad atsiekus savo siekinį, o vienval darbininkškąją klesą valdo taip, idant jinai visuomet remtų kapitalistiškas partijas ir idant tarpe savės žudytųsi vieni kitus joms paliepus.

"Mes socialistai Anglijos "Nepriegulmingos Darbo Partijos" tai visai sistemai priešinsimės lygiai ramybės kaip ir karės laiku. "Užbaigsiu užreiskimu, jog Didžioji Britanija ne todėl nuėjo karėn, kad gynus Belgiją bei sunaikinus militarizmą. Musiške užsienio dalykų ministerija slaptomis ir be visuomenės žinios taip mus įpainiojo į startų su Francija ir Rusija, butent idant "apsaugojus lygsvarą spēkų", kad — kaip aiškiai pariparodo oficialiaus dokumentai, — priverstė mus dalyvauti karėje toje valandoje, kuomet tas pasirodė tinkamu Rusijos planams, kad karė kiltų.

Sajyro Užpečkis

MOKSLO SRYTIES KAMPĖLIS

KVAPO DVOKIMAS

Jo priežastis ir reikšmė.

Normalio, sveiko žmogaus kvapas (iškvėpimas iš burnos ir nosies) nekvepia, nei nedvokia; vienok ir sveikas kvapas skiriasi nuo įkvėpamojo oro; kvapas yra šiltesnis ir drėgnesnis; be to, jame yra daug daugiau angliadario negu ore.

Dvokiantis kvapas pats per save nekenkia žmogaus sveikatai; bet jis kenkia kitiems žmonėms, kurie gauna buti arti žmogaus, turinčio nemaloniai dvokiantį kvapą. Toks kvapas daro jiems nesmagumą, erzina nervus ir tokiu būdu daro blogą įtaką kitų žmonių sveikatai. Dvokiantis kvapas pačią iš įvairių nesveikųjų arba normalių sąlygų, veikiančių žmogaus organizmą. Tos tai sąlygos yra priežastis ne vien tiktai blogo kvapo; jos taipgi yra priežastis daugelio žmogaus ligų bei nesveikųjų.

Tas sąlygas, visų pirma, reikia stengtis surasti, paskui jas pašalinti, o tada išnyks ir bjaurus kvapas.

Kas tai yra dvokimas arba kvapsnys? To klausimo ligšiol dar niekas negalėjo tikrai atsakyti. Bet jau patirta, kad dvokimas arba kvapsnys susideda iš žinomų chemiškų elementų ir kad negalima užuosti jokios medžiagos kvapsnio ar dvokimo, jeigu tos medžiagos molekula nesvers bent sykių tiek, kiek sveria elemento vandendario molekula. (Molekula tai yra mažiausia medžiagos dalelė, kuri gali egzistuoti atskirai viena, nesusijungdama su kitomis medžiagos dalelėmis).

Kvepiančios ar dvokiančios medžiagos ore randasi kaipo garai ar garai. Užuožiamos medžiagų dalelės yra stebėtinai mažytės. Kaip jos yra mažos, galima suprasti iš šito bandymo. Norint apvalyti orą nuo bakterijų, oras yra perleidžiamas per tam tyčia duodą, prikimsčią medvilnės vilnų. Perleidus orą per tokią duodą, nelieka jame jokios bakterijos. O reikia žinoti, kad daugybė bakterijų yra mažesnių, negu viena tukstantinė dalis colio. Vienok dvokiantis ar kvepiantis oras, pervarytas per tokią duodą, vistiek dar dvokia ar kvepia. Taigi užuožiamos medžiagos dalelės, kurios duoda pajautimą kvapsnio ar dvokimo, turi būti dar mažesnės, negu viena tukstantinė dalis colio, kad negalima jų iškošti per minėtą duodą.

Drėgnumas bei šlapumas išstipdo kvepiamiasias ar dvokiamias daleles. Todėl, pavyzdin, rytą arba po lytū užuožiamas didesnis medžiagų, žolės ir gėlių kvėpėjimą.

Kvapsniai bei dvokimai, paėinantieje iš žmogaus ir gyvulių kūnų, yra sunkesni negu oras, ir jie, taip sakant, prikimba prie daikto, su kuriuo jie susiduria. Todėl tai, pavyzdin, šuo užuožiamas žmogaus ir gyvulių pėdas ir gali pėdomis juos atrast. Šios rūšies dvokimai yra labai sunku pašalinti nuo daikto, kurį jie užgriebė. Ve, žmogus, kuris prausė ar rengė numirėlį, tankiai turi numirėlio dvokimą per kelias dienas. Nors žmogus ir kasžin kaip po tokiam apžiūrėjimui numirėlio nusimaudytų ir drapanas apsimainytų, — vistiek lavono dvokimas tu- la laiką ju neapleis.

Maža delelė kvepiančios ar dvokiančios medžiagos gali užtrešti didelę daugybę oro. Taip sierinio vandendario viena dalelė yra lengvai užuožiamama milione oro dalelių, o viena mercaptano dalelė gali buti užuožiamama penkiose dešimtyse milijonų dalelių.

Šitiek skaitėme esant reikalingai pasakyti apie kvapsnį ir kambarius.

dvokimų apsiereikšimus abelnai. Dabar grįžime prie žmogaus kvapo dvokimo.

Žmogaus kvapo dvokimas paėina arba 1) iš kraujo arba 2) iš nosies ir galvos daubų, iš burnos, dantų, ryjamosios ir kvėpuojamosios gerklės, iš plaučių ir iš kitų organų, artimų burnai ir kvėpavimo organams.

Pirmoji kvapo dvokimo rūšis. Šios rūšies blogi kvapai randasi krauje pirma, negu yra iškvėpami lauk. Kraujas juos atneša ir paleidžia į plaučius, o taipgi į kvėpuojamąją gerklę ir į burną. Reikia, šios rūšies kvapai paėina iš žmogaus sistemos vidaus; iš kraujo per gleivėtas plaučių ir kitų kaitik paminėtų organų jie išėina į tų organų paviršį ir esti iškvėpami laukan. Tokie nemalonūs kvapsniai taipgi, iš dalies, išėina lauk per odą; be to, jie yra atrandami šlapume ir kituose išėinančiuose iš žmogaus kūno skįstimuose. Tė kvapsniai gali prasidėti bile kokioje kūno vietoje, o iš ten kraujas juos atneš į plaučius.

Jeigu inkstai ir kiti varantieji iš kūno išmatas organai nepajėgia laiku pašalinti išmatas, tai tos išmatos bei jų svyrai ir gagai gali buti kraujo atnešama ir paleidžiama į plaučius ir kitus kvėpavimo organus. Iškvėpiant juos laukan, kvapas bus dvokiantis. Kita. Skilvio gėlės (glands), per kurias bėga kraujo išmatos skilvin, gali buti neveiklios ir per tai kraują gali prisirinkti daug išmatinių produktų, kurie galiaus patekė plaučiuosna, turės buti iškvėpti laukan. Šitaip atsitinka, kada žmogus turi vidurių užkietėjimą. Paskui vėla. Išmatinių produktų prie tulų aplinkybių gali tiek daug staiga pasidaryti, kad išmatų organai nepajėgia juos laiku pašalinti.

Tankiai džiovininkų kvapas dvokia tiesiog mėšlu. Šitą daktarai geriausiai patėmija, duodami ypatai palaikyti burnoje termometrą.

Kai-kada pas ypata, kuri visada turėję gerą kvapą, umai pasirodo dvokiantis kvapas nuo kokio didelio susijudinimo: nuo didelio įpykimo, galesčio ir tt. Šitokiuose atsitikimuose, matomai, daugiau yra pagaminama vidurinių išmatų, negu išmatų organai gali pašalinti.

Ypatos, sergančios reumatizmu, neretai turi rugščiai dvokiantį kvapą, kuris paėina iš to, kad inkstai neistengia paliausuoti kraują nuo išmatų.

Laikė vidurių užkietėjimą, užsilikusiu mėšlų gagai pereina į kraują, kuris juos atneša į plaučius, ir jie duoda nemalonų dvokimą žmogaus kvapui. Tokių jau būdu kraujas sugeria į save kvepiančias ar dvokiančias daleles įvairių valgytųjų, gėrimų ir vaistų; maž-daug už dienos tosios dalis pasirodo žmogaus kvapui. Pavyzdin, daugelis skaitytųjų datyrė, kad, padėkim, pavalgus iš vakaro silkių su cibuliais, sekantį rytą jaučiasi nesmagus tų valgių kvapsnys iš burnos.

Net oras, kuriuo kvėpuojame, gali priduoti mūsų kvapui vieną ar kitą kvapsnį. Jeigu žmogus kvėpuoja dvokiančiu oru, tai dvokiamosios dalis pereina į kraują, yra atnešamos į plaučius ir iškvėpamos per nosį ar per burną. Pavyzdin, paimk ketelę žmonių, kurie gyvena nešvėdintuose kambariuose ir visada laikė uždarę langus ir apsikamšė durų plyšius, tarsi bijodami tyro oro, kuris skverbėsi vidun. Atveskim tuos žmones į puikiai išvėdintą, pilną tyro oro kambarį, o pamatysime, kad trumpu laiku savo dvokiančiu kvėpavimu, kurį jie atnešė iš savo kambario, — jie padarys iš šitą naują kambarį dvokiančiu panašiai, kaip kad anas jųjų kambarius.

Panašiu būdu kvapas darbininko, dirbančio tokiam suterštame ore, turi savyje to oro ženklą. Reikia pastebėti, kad dalis oro kvapsnį bei dvokimų taipgi susigeria į odą ir patenka į kraują. Pabuvus kambarėje, kur yra pjaustomas lavonas, žmogus išėina su savimi lavono dvokimą ir išėimaudymas ir drapanų permainingas nepajėgia tą dvokimą tuoj pašalinti.

Antroji kvapo dvokimo rūšis. Čia priklauso tie nemalonūs žmogaus iškvėpimai, kurie paėina ne iš kraujo, bet atsiranda iš paviršutinių priežastijų plaučiuose, kvėpuojamoji gerklė, burnoje ir tam panašiai. Pirmosios rūšies dvokimai buvo tikra iškvėpimo dalis. O antrosios rūšies dvokimai yra tikrai padėjimas prie iškvėpimo.

“Slogos” arba nosies kataras labai tankiai yra priežastis žmogaus kvapo dvokimo. Jeigu iš nosies bėganti materija gerai ir greitai lauk išbėga, tai nepastebima jokio dvokimo. Kada materijoj atsiranda plūvi, kvapas pasidaro sunkus, saldokas ir biskį nemalonus. Bet kada ta materija augštai, viršū nosies, apsisotja ir oras negali į ją perimti, tada kvapas tampa bjaurus; taip yra ypatingai tuose atsitikimuose, kada ta materija iš viršaus suskrenta, apaugta pluta. Šitokia pluta neprileidžia oro degio (oxygeno) nei šviesos prie medžiagos, kuri randasi po taja pluta, ir ta medžiaga greitai ima puti. Kaip žinome, sveika nosis išduoda skįstimą, kuris nedaleidžia puvimo. Bet kada tokių plūtų prisikrenta nosyje, tai tas nosies skįstimas negali prieiti prie puvančių medžiagų. Tą patį reikia pasakyti apie materijas, kurios, iš priežasties užtinimo arba kokiu kitų priežastijų, negali išbėgti laukan ir užsituri-užskrenta nosyje ar kitose galvos daubose, kur neprieina oras ir įvyksta puvimas. Vėlesniuose nosies kataro laipsniuose tankiai apsiereikia bjauriai dvokiantis kvapas; jis kyla iš anų suskretusių plūvių puvimo. Paprastas, bet labai geras vaistas šitame atsitikime tai yra plovimas vidaus nosies užsudytu vandeni. Kaip tiktai visi tie nešvarumai ir suskretimai tampa išplauti, pašalinti, tad pasiliauja ir dvokiantis kvėpavimas. Bet ligonis, kuriam buvo taip prisukretūs nosis, paprastai neužuožiamas, ar jo kvėpavimas dvokia ar ne.

Kada slogos dasigauna augštin ir įėina į gilesnesias galvos daubas ir materija ten apsisotja ir susilauko, tad trumpu laiku apsiereikia negardžiai dvokiantis kvapas. Šitokiam atsitikime ten dažnai pradeda puti kaulai. Čia paprastai esti reikalinga daktaro pagelba.

Bjauriai dvokiantis iš nosies kvapas gana tankiai esti nurodymu, jog ypata turi sifilį, kuris pudo nosies kaulus arba kaulus galvos daubų, kurios yra sujungtos su nosies dauba. Nors dvokimas, paėinantis iš sifilio, greičiau galima pašalinti, negu tas, kuris paėina nuo kataro, kuris jau yra pradėjęs kaulus pudyti.

Visokie augantįs nosyje skauduliai, guzai neretai esti priežastim kvapo dvokimo. Pastarusiuose difterijoj laipsniuose ir ligonis įėija bjaurų kvapą, aciu įvairiems nenormaliskumams, kurie įvyksta kvėpavimo sistemoje.

Gilės (tam tikrus savus išdirbantieje organai) gali delei kokios-nors priežasties padidėti ir jose tada gali prisirinkti per daug tų svyų, o šito pasekmėje atsiranda dvokiantis kvėpavimas. Beaugant tonsilams, gali prisirinkti ju duobutėse ir pliusiukėse visokių svyų, mirusių gleivėčių ir maisto dalelių. Šitos medžiagos pradeda rugti ir puti,

o kartais tos puvančios medžiagos krinta gerklėn. Šitokios aplinkybės tankiai yra priežastimi chroniško gerklės uždegimo, o taipgi visokių skilvio nesveikumu.

Kiekvienas skilvio uždegimas duoda pradžią bėgimui visokių dvokiančių svyų. Dvokiantis kvapas tankiai eina iš plaučių ne tiktai pas džiovininkus, bet ir pas ypatas, turinčias plaučių uždegimą. Bet didžiausias kvapo dvokimas randama pas žmones, kurie turi plaučių gangreną. Bet pastaroji liga retai teatsitinka.

Kai-kada bjaurus kvapas paėina iš nesveikųjų ausyse. Puiliai iš ausų gali kristi iš viršaus į nosies-gerklės daubą ir užteršti einantį per nosį ir burną iš plaučių orą. Taipgi gali buti gerklėn išmetamos įvairios nesveikumo medžiagos iš ryjančiosios gerklės, kvėpuojamosios gerklės, o net ir iš skilvio. Visa tai užteršia iškvėpamąjį orą.

Paziūrėjus atgal į dvokiamo kvapo pradžią, atrasime, kad jis kyla iš visokių ligų ir nesveikumu, o tos ligos ir nesveikimai kyla iš netikusio maisto, iš geriamo maisto nemokėjimo valgyti, iš užsiturėjimo išmatų, iš stokos tyro oro ir šviesos ir iš kraujo kunelių ligų.

Visi šios antrosios rūšies kvapo dvokimai atsitinka per bakterijų veikimą. Beveik visos šitos bakterijos bujoja ten, kur nėra oro nei šviesos. Todėl jų veikimas gali buti didžiai sumazintas, jeigu žmogus stengsis kuo-daugiausiai kvėpuoti tyru oru ir buti šviesoje.

Dvokiantis kvapas reikia gydyti štai kaip: Stengtis pagerinti abelną sveikatos stovį ir kuovariausiai užlaikyti dantis ir burną, o atsitikus slogoms plauti nosį.

Kaip jau augščiau minėta, sveikas žmogaus kvapas neturi jokio nemalonaus dvokimo. Kuno audiniai ir cėlės sulauko bakterijų veikimą, kol žmogaus kūnas yra gerame stovyje. Kada žmogus sveikas, tai kvėpavimo kanalas ir jo išduodami svyrai pasekmingai priešinasi puvimui. Todėl užlaikymas kūno gerame sveikatos stovyje turi didžiausią svarbą kovojime su dvokiančiu kvapu. Hygiėniskas, sveikatingas užsilaukymas — tai pirmiausia gyduolė. Gyvenimas tyrame ore, tyras maistas, gerai sukrumtytas, tyras vanduo, gimnastika, užtektinai miego, vengimas bereikalingų rūpesčių ir susigrauzimų.

Kuomet tyras oras, šviesa ir hygiėniskas gyvenimas neprailina nemalonaus kvapo, tada prieėina vartoti tulus vaistus, kad sustabdžius bakterijų veikimą arba bent sumazinus jį. Bet vaistai paprastai kenkia abelnai sveikatai, reiskia, jie yra nuodingi. Todėl jie reikia vartoti tiktai tuomet, kuomet paprastos natūralės, viršūj minėtos, priemonės negelbsti.

Visokie lengvatikių žmonelių dolerijų žvejotojai “stebuklingi” daktarai paprastai nuo kvapo dvokimo duoda gerti arba tepiti visokių nukvėpintų skįsčių, kurie neprailina dvokiančio kvapo priežasties, o tiktai ant to sykio pridengia dvokimą. Šitokie vaistai yra blogas daiktas: jie nukreipia žmogaus atidą nuo ligos priežasties pašalinimo ir nuramina jį, užbovydami savais kvėpalais. Blogas kvapas, tai yra persergėjimas, kad pas žmogų kas-nors yra nenormalio, negero. Pridengus gi neskanų kvapą šundaktarių kvėpalais, žmogus nuvaro šalin tą savo persergėtoją.

Saulės šviesa naikina bakterijas ir paakstina-pastimuliuoja kūno audinius prie veikimo. Tyro oro degis (oxygenas) užmuša bakterijas.

kuno yra vanduo. Taigi vanduo, galima sakyti, yra pamatas mūsų kūno audinių. Rodos, nereikėtų nei priminti, kad vanduo tai yra naturalis, geriausias kūno valytojas. Vanduo plauna iš kūno lauk išmatas, padeda maistui tapti kraujo dalimi, padeda išdirbti visokius reikalingus žmogaus sistemai svyus; vanduo neša išstipdines degi bakterijas; jis išstiprina dvokiančius garus, susimašo su skįstomis išmatomis, suminkština kietas išmatas; be to, vanduo išėioja po kuną druską ir kitas antiseptiskas medžiagas. Oras ir vanduo yra du dideli bakterijų priešai, kūno valytojai. Kad žmonės mažiau judvėjų šalintųsi, o daugiau juodu iš viršaus ir iš vidaus vartotų, — žmonių sveikata žymiai pagerėtų, net kitoms sąlygoms pasilikant tokiomis, kaip dabar.

Kas dėl vaistų nuo kvapo dvokimo, tai paprasta druska ir “hydrogen peroxide” yra labai geri vaistai plovimui gerklės ir nosies. “Hydrogen dioxide” irgi yra sveikatai nekenkiantis ir geras gerklės ir dantų plovimas.

Užbaigdamas, priminsiu skaitytojams dar vieną, daugumai negirdėtą daiktą — kad reikia ne tiktai dantis ir burną su gerkle plauti ir valyti, bet ir liežuvi, ypatingai, juo viršū užpakalyje. Liežuvi reikia nuvalyti bent sykių dieną, einant gulti. Ne nuvalius liežuvi, visokios maisto ir gleivės cėlių dalelės užsilikusios bėmiegant daugelį ir puva; todėl daugumas žmonių atsikėlė išryto jaučia rugštų nemalonų skonį burnoje, kas, žinoma, išduoda negardų dvokimą taipgi.

Dantis valyti, manome, visi žino kaip. O liežuvi valyti galima tuo pačiu šepetuku, kuriuo dantis valome.

Dvokiantis kvapas kartais priverčia šalintis ir nuo labai puikaus asmens draugystės. Švarus užlaikymas burnos ir kūno abelnai duoda smagumą ir paėiam žmogui ir jo draugams.

V. Kuzma.

Apert, galbut, Ricardo, nebuvo originališkesnio, galingesnio ir atstresnio proto (negut Marxas) visoj ekonominio mokslo istorijoje. — Prof. Seligman.

Laimė panaši į didžiunus, kurie mėgsta aikvoti, bet niekad skolų mokėti.

Meilė ir išmintis panašūs į saulę ir mėnulį; kada vienas jų teka, kitas nusileidžia.

Asilas negal atleisti rožei, kad ta neveisia usnių.

Jeigu nori atskirti melą nuo teisybės, atidaryk duris iki galui: melas ineis pirmutinis.

Kas kitus pajuokia, tas gali ant savęs tik verkti.

Gyvenime randamė daugiau patirimo, negu to laukiame.

Jeigu neišmanymas yra laimingumu, tai labai daug žmonių yra laimingi.

Senu vyru sulys moteriškės supratimo yra tas, kuris kartais išdrįsta teisybę pasakyti.

Neaimanuok, kad šalta: liepos mėnuo dar ateina.

Žinystė gimdo pažangą, teiskalbystė pasitikėjimą, o kantrybė viltį.

Žodžiai yra tankiai kaip gyduolės: kartais pagelbsti, bet dažniau užmuša.

Niekad žmogus neatjaucia taip labai laimės, kaip tuomet, kad jam bloga.

kti ateinančią
ražiavimą. De
int jį pasiūsi
toterų draug
udu mūsų vi
as rastų sar
iavusios galė
avo veikimo
ius nusiskirti
as negali but
slingas.
V. A-tė.
JTE.
r'io)
krūviną im
balkono,
ponių ir po
kirtą užėmė
žėmus vietą
jus—vėpsena
uojaus atsi
k paziūrėję
plačiai ati
ir, sprandą
lig vaizdu
vartai pra
co,
apsisuko,
kad liūt's
išskąją žiu
šdams ir
atsidaro
nės
s imtynės,
eriai lam
nirčiai už
udu dra
io žemės
iatuja.
iežią-šiltą
sugula,
liepsnyte
lumu al
nda pir
arpa!...
jā met'
im Em
rių pa
caip ne
ėjęs,
ėjęs,
ranką
pos iš
skaus
io ne
urpą,—
ostabą
ilkono
aplink
s pa
tukia,
pirš-
lonu-
leido.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

J. Gričionui. Pats savaimi yra aišku, kad šiuo kriziu metu net is Kanados darbininkų nereikia...

I. E. Shatui. Laiškas is Lietuvos — neindomus. Kartoti žinias laikraščiu neapsimoka.

LSS. 201 kuopai. Sakote, kad tasai žmogus S. M. yra apgavikas, nes jei rengiamas koks vakaras...

Dom. Grībinui. Laiškas neįdomus. Norėtume gaut tik karėvių laiškus nuo karės lauko.

I. Č. Uolionui. Peržiūrėsime, gal ir sunaudosime.

G. V. Chesnutui. Viena ir kita pusė pasakė viešai. Galite tolesniai reikalaut trečiųjų teismo...

LSS. VIII-to rajono konferencijai. Matomas yra užsikišimas ir tuomi nieko gero negalima atsiekti.

LSS. 167 kp. Atimdami J. Jusevičiui kuopos agento teises, turėjote nurodyti faktiškai prieštastis tokio savo žingsnio.

J. D. Tauniui. 1-moji kuopa prašalino Alfonso Borisą iš kuopos vaduodamasi socializmo programos principais...

Paskaita apie Susivienijimą Lietuvių Amerikoje.

Parasė SLA. Narys-Apyšenis, 31 puslapis. Tėvynės spauda, 307 W. 30th St., New York, N. Y. 1915.

Kaip pasimokinius plaukti. "Jaunosios Lietuvos" leidinys. Parasė J. O. Širvydas. Kišeninio formato, 64 puslapių...

Komunistų Manifestas, sulietuvino J. B. S. LSS. leidinys. 52 puslapių. Su Karolio Marxo paveikslu.

Knypkis, vieno akto komedija, is M. Gawalewicz, vertė St. Gr-nė. 28 puslapių. Kaina 10c LSS. leidinys.

Nu Dilegėlių Kooperatyvistikos Dr-jos prakalbu. Per K. M. Kazlauską, Kokoma, Ind. surinkta R. Rondi stuboj.

Per P. Galskį, surinkta SLA. 226 kp. prakalbose, Chicago, Ill. 17.82

Lietuvių Klubas, Binghamton, N. Y. aukavo 25.00

Per Berukštį nuo P. ir J. Jankauskų sunaus krikštynas So. Bethlehem, Pa. ... 8.50

Nuo LSS. 51 kp. prakalbu, Grand Rapids, Mich. 10.55

Per aukų rinkimo komitetą nuo S. Manchester ir No. Manchester, Conn., lietuvių 37.53

Col John W. Lowe, Roxbury, Mass. 1.00

Per John Rimba, šeiminiskame vakarėlyje, Rumford, Me. 7.15

Per p-lę K. Žukauskiūtę, Schenectady, N. Y. 10.00

Nuo S. P. L. S. Rockford, Ill. 6.80

Per aukų rinkėjus nuo Springfield, Ill., lietuvių 48.45

Nuo M. Plukas, Bridgeport, Ct., už stempas .. 10.00

Per M. Maskvyte, Montello, Mass. 9.25

Per William Zalik, Amsterdam, N. Y. 6.00

Liet. Evang. Reformatu Dr-tė Pagelba, S. Boston, Mass. 25.00

Nuo Ippolito Šidlausko, West Adion, Mass. 2.00

Viso per gruodžio mėn. įplaukė \$964.27

Viso labo \$1801.04

Išlaidos. Išsiųsta į Lietuvą 1,100 rublių per L. M. V. \$481.50

Už L. S. F. izdininko K. K. Šidlausko bondsą 25.00

Už išmainymą privatiškų čekių 40

Viso \$506.90

Sausio 1 d. 1915 m. lieka pas L. S. F. izdininką K. Šidlauską \$1294.14

Pas L. S. F. izdininką T. Paukštį. Įplaukė: Gruodžio 1 d. buvo .. \$264.98

Per Anton Zailaitis, Lincoln, N. H. 70.75

Per P. Sakatauską, nuo Passaja, N. J. lietuvių 122.71

Viso \$193.46

Sausio 1 d. 1915 m. lieka pas L. S. F. izdininką T. Paukštį \$458.44

L. S. F. finansų sekretorius Tadas L. Dundulis, Westville, Ill.

Ant toliaus T. Paukščio atskaita jau nebus tvarkoma nei garsinama per L. S. F. finansų sekretorių.

Čia garsinamos aukos buvo prisiųstos dar prieš T. Paukščio resignavimą iš L. S. F. izdininko.

T. L. Dundulis.

ATSAKYMAI. 19 kp. sekretoriui. Kuopos pranešimas atėjo pervelei. Pasiskubinkite kitu sykiu.

G. B. Kas po dviem raidėm G. B. prisiuntė \$1.50, kaip prenumeratą už "Kovą"?

J. Kinderiui. Aš niekuomu nėsu kaltas už "Moteris ir Socializmas".

AUKOS KANKINIAMS. 106 kuopa paskyrė 75c

J. W. Adams 25c

Per Rukštą iš Leechburg, Pa. \$3.20

Viso \$4.20

mes paeinam iš Kauno gub. Rašėnių pavieto, Žvingių parapijos, Tubučių sodos. Adresas mūsų toks:

J. O. Zigaitis, 80 Shearer Ave., Point St. Charles, Montreal, P. O. Canada.

Nuo Administracijos. Šią savaitę tapo išsiuntinėta visiems skolininkams paraginimai.

Kurie kuopų sekretoriai parašys ant mokesčių blankų narių adresu mainymu. ar ką kitą, apart mėnesinių duoklių — blanka bus sugrąžinta atgal.

ADMINISTR. ATSAKYMAI. 19 kp. sekretoriui. Kuopos pranešimas atėjo pervelei.

G. B. Kas po dviem raidėm G. B. prisiuntė \$1.50, kaip prenumeratą už "Kovą"?

J. Kinderiui. Aš niekuomu nėsu kaltas už "Moteris ir Socializmas".

AUKOS KANKINIAMS. 106 kuopa paskyrė 75c

J. W. Adams 25c

Per Rukštą iš Leechburg, Pa. \$3.20

Viso \$4.20

Model Garage & A. C. 2914-16-18 Diamond St. PHILADELPHIA, PA.

Teatras Balias. Parengtas LSS. III Rajono 11 d. Vasario-February, 1915

Bus perstatyta juokinga komedija "TARNAITĖ PAMOKE", kurią suloš Wilmerdingo L.S. Teatrališkos kuopos vaikų skyrius.

Lietuviai Temykite. Vienintėlė Lietuviška krautuvė, kuri užlaiko geriausią tavorą del vyrų: skrybėles, marškinius ir visokius mažmožius.

LSS. 17 KP. DRAUGŲ ATYDAI. Draugai ir Draugės:— Metinis kuopos susirinkimas atšibus 31 d. šio mėnesio, 10 val. išryto.

DISKUSIJOS. Subatoj, 30 d. sausio Simaičio sve-tainėje, 1750 Union Ave. rengia LSS. 37 kp. lavinimosi diskusijas

PARSIDUODA. Parsiduoda geras formišis, nedaug vartotas, ir pigiai. Kam reikia, yra geriausia proga nusipirkti už pigią kainą.

PAJIESKOJIMAI. Pajieškau giminių ir pažįstamų. Meldžiu atsiskaityti šiuo adresu: Veronika Zagunaitė

Pajieškau draugo Antano Laučiaus. Pacina iš Kauno gub. Ukmergės pav., Vizonių miestelio.

Bell Phone, Diamond 3020

Pirmas ir Geriausias Budas Jei Jieškal Užsiėmimo? Tai išimokink taisyti ir važinėti automobilius, o užtikrinam, kad gausi vietą už šoferį.

Mes išmokiname per šešias nedėlias taisyti ir važinėti automobilius ir gvarantuojame šaferio laisnius. Kalbame keliose kalbose.

Turime automobilius del veselių, krikštynų ir pasivažinėjimų. Reikalui esant kreipkitės po šiuo adresu:

Model Garage & A. C. 2914-16-18 Diamond St. PHILADELPHIA, PA.

CASH COUPON 10 for 5c Gali Pirt Visur P. Lorillard Co. New York City

4 KUOPOS DRAUGŲ ŽINIŲ. LSS. 4 kp. susirinkimas įvyks 31 d. sausio (Jan.), nedėlioį, 1 val. po pietų Fellowship House, 831 W. 33 Pl. Kiekvienas 4 kp. draugas privalo ateiti neveliau 1 val., netaip, kaip buvo praeityje.

Teatras Balias. Parengtas LSS. III Rajono 11 d. Vasario-February, 1915

Bus perstatyta juokinga komedija "TARNAITĖ PAMOKE", kurią suloš Wilmerdingo L.S. Teatrališkos kuopos vaikų skyrius.

Lietuviai Temykite. Vienintėlė Lietuviška krautuvė, kuri užlaiko geriausią tavorą del vyrų: skrybėles, marškinius ir visokius mažmožius.

Iš Philadelphijos.

KRUVINOJO NEDELINIO PAMINĖJIMAS.

Nedėlioje, 31 d. sausio Mercantile Hall svetainėje, po nr. 851 N. Franklin St. (tarp 7 ir 8 gatvių), 2 valandą po pietų atsibus prakalbos, surengtos LSS. 1-mos kuopos rūpesčiu dėlei paminėjimo kritusių Peterburgo gatvėse sausio 22 d. 1905 metais darbininkų. Kalbės J. B. Smelstorius ir J. Stasiulevičius. Rengėjai kviečia gerbiamusius Philadelphijos lietuvius kuoskaitlingiausiai atsilankyti.

PONIŠKI GATVINIAI PLĖSIKAI.

Norėdamas atkreipt draugų lietuvių atyda, kad geriau apsaugotų nuo "žuliku", paduodu ištrauką iš atsitikimo, atsitikuso man pačiam.

Sausio 22 d. man einant 2nd gatve, sutinka mane išdidus ponas ir dailiausiai užklausa: — Ar nežinote, kur aš galiu surasti John Willsberg, didelį kontraktorių? Jis pasisako esąs iš San Francisco, turįs labai svarbų piniginių reikalą, o čia negali surasti. Ir prižada man atlyginti, — parodo daug pinigų.

Man atsakius, kad nežinau, dar užklausa: — "Gal jūs turite to kontraktoriaus antrašą?" Ponas atsidusęs atsako, kad pametęs ir tik atmenąs, kad šioje t. y. South pusėj tas kontraktorius gyvenęs pirmiaus.

Dar pasakojo, kad jis buvęs pas savo konsulį (Italijos) ir konsulis jam pataręs, kad jis kreiptųsi prie darbininkų žmonių, tos aplinkinės gyventojų, tie jam padės surasti tą žmogų. Konsulis buk dar persergėjęs, kad su kitokios klesos žmonėmis būtų atsargus, nes Philadelphijoje esą daugybė bedarbių ir valkatų, kurie gali apvogti jį ir tt.

Man buvo keista, matant taip daug pinigų rodant gatvėje, bet jis taip gerai lošė, kad aš nepamislėjau, kas jis per vienas.

Tuo laiku pračina cigarų rudydamas kitas panašus ponas. Tada šis prašo, kad aš to užklausa, — gal jis žinąs, kur gyvena kontraktorius. Aš užklausa tą žmogų. Vos tik pasakiau vardą ir pavardę, jis sako atkartodamas:

— Kontraktorius? Mano nepažįstamam jį užtikrinus, jis greitai pasako antrašą ir priduria, kad turįs salioną ir žinąs visus žymesniuosius biznieriūs. Tada mano ponas iš Californijos paspaudžia mums rankas, prašydamas buti jo draugais.

Ištraukęs iš didelio pundo popierinių pinigų penkinę, įduoda ją man, bet antrasis ponas mandagiai paima, nuduodamas, kad penkinė jam buvo duodama. Pirmasis ponas liepia mums pasidalinti tą penkinę, kaip rankpinigiais, o toliaus, kada mes sugrįžsim nuo stoties, pagelbėję jam brangių daiktų persivežti ir niekam nesakyti apie tai, tada jis duosiąs kiekvienam po 25 dol. Antrasis ponas tuojaus grąžina penkinę jam, sakydamas: — "Kada mes su draugu atliksimė dalyką, tada duosi mano draugai 25 dol. ir man tiek ir mes niekam nesakysime". Pirmasis labai dėkingai paspaudžia mums rankas. Dabar aš jau persitikrinau, kad jie yra profesionališki vagis. Bet laiko turėdamas ir pinigų neturėdamas, pazingėdavau, kas bus toliaus.

Ėjome toliaus. Aš su antruoju ponu pirma, o paskui ėjo ponas iš Californijos, lyg kad duodamas mums progą vieniems pasikalbėti. Toliaus einant Moyamensing Ave., šis patėmija, kad mūsų ponas iš Californijos labai nusiminęs, galbut jisai bijosi, kad mes jį neapvogtume, ar kaip kitaip neapgautume. Paskui užtikrina svetį iš Californijos, kad esąs ir pats tur-

tingas ir nenorįs žmonėms blogą daryti, bet patarnauti, labai mėgstas. Jis taipgi parodo daug pinigų ir prašo mus palaukti, jis atsineš iš namų dar keturis šimtus. Aš supratau, kad jis daro man pavyzdį. Palaukus 15 minučių, sugrįžta nešinas punda popierinių pinigų ir tuojaus perskaito mūsų akyse 400 dol. Svetys iš Californijos dar sykį draugiškai paduoda ranką kaip "teisingiems žmonėms" ir tuojaus duoda jam \$25 auksinį, išima ir man tokį pat; kada aš ištiesiau ranką prie pinigų, mane sulaiko antrasis ponas, sakydamas:

— Aš tikiu, kad ir mano draugas turi nemažiaus pinigų, tegu jis irgi pasirodo.

Aš tuojaus atsakiau, kad pas save neturiu, bet iš namų atsinešti galiu. Ir paprašiau, kad jis su manim sykiu eitu, manydamas sau, kad rasiu kokį savo draugų namie ir įsipašysiu tuodu ponu į vidų ir tada padarysime "biznį". Jis labai noriai sutiko eiti su manim ir paprašė pirmąjį, kad palauktų mūsų. Bet kada tik atėjom ant to kampo, kur aš gyvenu, mano sankeleivis atsisako toliaus eiti, ir pataria man pasiimti pinigų ir grįžti. Aš ant nelaimės nieko namie neradau, išskyrus moteris. Tada sugrįžęs paprašiau jį, kad palauktų dar keletą minučių, meluodamas, kad kambarys užrakytas ir gaspadinės nėra namie, — pinigų negaliu paimti, o pats tuom laiku apskau "skvėrą", kad gavus gerą policmaną. Bet mano draugas jau dingo.

Dabar aišku su koku tikslu pavartoja vagis tokius planus. Bet kaip matyt iš jų smulkesnės kalbos ir drąsos nudavime, reikia manyti, kad jie gali pavartot dar šimtus naujų būdu del išgavimo pinigų, ir matyt, kad turi dideles "šaukas", kad ir dieną nesibijo varyti savo darbo. O sugauti tokius labai sunku, tat geriausiai saugoties panašių "ponų". D. Matiukas.

"PROGRESO" RATELIO LAVINIMOSI SUSIRINKIMAS.

Praėjusios seredos vakare (20 d. sausio, 1915) ratelis "Progresas" turėjo diskusijas. Diskusuota dviejose temose: "Del ko šiandien yra taip daug bedarbių" ir "Ar bus ateityje renkalingi pinigai". Pirmoji tema didelių diskusijų nesukėlė, nes visi kalbėjusieji tik viens kitą papildė, bet diskutuojant antroje temoje pasirodė dvi nuomonės.

Draugas Virkutis aiškino, jog pinigai ateityje turės buti, kiti stovėjo už tą, jogei ateityj kiekvienas turės tik darbo kortą ir su ja visą ką reikalinga galės gauti, o treti darodinėjo, jogei jų visai nereikės. Diskusuota labai draugiškai. Ir tas svarbiausia pasirodė, jogei mūsų narių mintys jau toli siekia. Taipgi reikia pastebėti, kad nekurie nariai pirmiau nebandžiusieji kalbėti taip vadinamieji "tylintieji", ir tie kalbėjo ir kaikurie kalbėjo gana gerai. Kad "Progreso" nariai jau padarė vieną kitą žingsnį pirmyn, aiškiai matosi. Reikia dar priminti, jog buvo atsilankiusi viena mergina, (ko dar niekadados nebuvo). Į ratelį, vienok dar ji pabijoję įstoti ir kada tvarkos vedėjas ją užklausė ar ji nesiteiktų įstoti į ratelį, ji papurtė galvą. Tada tvarkos vedėjas sako: — Tai reikiška tamista nenorite su mumis lavinties.

— Ne, nenoriu,—sako ji užrausdama.

Tamė vakare prie ratelio prisirašė du jauni vaikinai.

Sekancią seredą bus diskutuojama temoj: "Ar tautystė kenkia socializmui, ir jei kenkia, tai kuom? A. Peletskis atidarys diskusijas darodinėdamas, jog tautystė nekenkia socializmui, o A. Reikauskas stovės už tai, kad tautystė kenkia. Po to platforma liuosa visiems, norin-

Keystone Phone Main 14-2a.
Bell Phone Lombard 2506
Dr. Philip Rovno
423 Pine st. PHILAD., PA.
Pristimmo valandos:
Nuo 10 ryto iki 8 P.M. Nuo 6 iki 8 vak.
Galima susikaboti rusiškai ir lenkiškai.

ANCHOVY BRAND PAIN EXPELLER
Saugokis nuo blogos imitacijos ir stengkis gauti Richter's Anchor Pain Expeller, su inkaro ženklu, kuris kainuoja 25 ir 50 centų buteliukas. Reikia auk visose aptiekose arba nuo
F. A. D. RICHTER & Co.
74-80 Washington St., New York, N. Y.

"KOVOS" AGENTAI:

Pas kuriuos galima užsirašyti "Kovą" ir kitus spaudos dalykus:

J. A. Turan, 114 N. Main St. Brockton, Mass.

Filip Survillo, 612 Ave. D. Rochester, N. Y.

L. Joneikis, 895 W. Coal St. Shenandoah, Pa.

J. W. Kasperavičius, 190 Popular St., Wilkes Barre, Pa.

Levinskas, P. O. Box 255, Girardville, Pa.

K. Abyshell, 107 Cardoni Ave., Detroit, Mich.

F. Petrulis, P. O. Box 16, Lewiston, Me.

J. Stankevičius, 563 East St. New Haven, Conn.

J. Dementis, 329 Leonard St. N. W., Grand Rapids, Mich.

MOKINAME ANGLIŠKAI
Visose dalyse Amerikos ir Kanados
Vienintelė amerikoniška mokykla, kuri duoda pilną užtikrinimą išmokyti rašyti ir kalbėti angliškai labai trumpame laike už taip mažą atlyginimą, kad ir biedniausias vyras ar moteris gali užsimokėti.
Mokiname per laiškus (korespondenciją) tobuliausia metoda; kiekvienas išmoksta be vargo. Mokiname teipjau klasiose dienomis ir vakarais. Platesnių žinių rašykite pas:
WAITCHES BROS.
1741 West 47th Street Chicago, Ill.

Puikus Paveikslai Iš Dabartinės Kares
"Kova" išleido labai puikius ir didelius paveikslus iš dabartinės karės lauko. Kaina tik 10 c. Kiekvienas lietuvis privalėtų turėti tą paveikslą savo kambaryj. Pinigus galima siųsti įdėjus dešimtuką į laišką. Adresuokit:
"K O V A"
1815 E. Meyamensing Ave., Philadelphia. Pa.

AUTOMATIŠKA YLA
Visiems naudinga Yla už \$1.00, kuri siuva kaip mašina. Galima sluti viską, kas tik papuola į rankas: plėškes, čėverykus, čėverykams guminius padus, maišus iš sto, raišlų audimų, karpetus, arkliams gunes ir tt.
Pinigus reikia prisųsti registruotame laiške arba Money Orderiu.
M. M. DOVIDAITIS
501 So. Heald & B. sts. WILMINGTON, DEL.

"KOVOS"
ADMINISTRACIJOJ
galima tuojau užsiprenumeruoti šiuos žemiau surašytus lietuvių laikraščius. Juk beveik visi sąjungiečiai, apart "Kovos", skaito da ir kitus laikraščius, todėl užsirašykite juos per "Kovos" Administraciją, tuomet Sąjungai bus pelnas, o jūs gausite tą ko norite. Verta užsirašyti šiuos laikraščius:

"RANKPELNIŠ" Savaitinis
Kaina metams \$2.00
Išėina Škotijojej

"LAISVĖ" Du syk į savaitę
Kaina metams \$2.00
Išėina Brooklyn, N. Y.

"KELEIVIS" Savaitinis
Kaina metams \$1.50
Išėina S. Boston, Mass.

"NAUJIENOS" Savaitinis
Kaina metams \$1.50
Išėina Chicago, Ill.

"DILGELES" Dvisavaitinis
Kaina metams \$1.00
Išėina Pittsburgh, Pa.

"ŠAKĖ" Mėnesinis
Kaina metams \$1.00
Išėina Worcester, Mass.

Taigi ar sau ar savo draugams užrašysit minėtus laikraščius, užsakymus visuomet siųskite

"KOVAI",
1815 E. Moyamensing Av. PHILADELPHIA, PA.

The Philadelphia Medical Clinic
GYDO VISOKIAS LIGAS VYRŲ IR MOTERŲ OFISO VALANDOS: Kas diena nuo 10 iš ryto iki 4 val. po pietų.
Šventadieniais nuo 10 val. iš ryto iki 3 po pietų.
Vakarais Utarninke ir Pėnyčioj nuo 6 iki 8 po šiuom adresu: (Kalbame lietuviškai)
THE PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC
1117 Walnut st., Philadelphia, Pa.
Patarimai ir knyga "Daktaras" dykai.

MOKINKITES SAVO NAMUOSE
Greitas ir visiems prieinamas mokimosi budas yra mokintis per korespondencijas, mokintis savo namuose. Pagal mūsų mokyklos vartojamą metodą, kiekvienas žmogus gali išmokyti visą aritmetiką liuosese nuo darbo valandose. Iškaščiai stebėtinai maži.
Jei nori žinoti, kaip greitai laiku išmokyti aritmetiką, tai parašyk mums, o gausi pilną paaiškinimą dykai. Adresuok:
LIETUVIŲ KORESPONDENCIJINE MOKYKLA
1607 N. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Rusija pralenkia Amerika.
Ne liuosybėje, bet išdirbime Vodka, skanus rusiškas tautiškas gėrimas, yra zinomas savo čystumu ir puikumu, nes jis atydziai išdirbtas ir savyje prilaiko vien sveikas grūdų išsunka. Męs užlaikome Vodka importuotą ir Vodka čionai išdirbtą.
Męs išdirbame Vodka iš čystų grūdų ir tokiems pat aparatams ir budu, kaip kad išdirba Rusijos valdzia.
Ačiu mūsų veiklumui męs parduodame už labai nužemintą prekę. Jūs galite gauti Vodka importuotos ir Vodka čionai išdirbtos, taipgi geriausios Amerikoniškos ir importuotos degtinės, vynų ir saldžių gėrimų.
Alus bonkutėmis ir bėckomis.
J. CARTUN
401-3-5 SOUTH STREET, PHILADELPHIA, PA.

I. Rosenbaum,
SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.
Parduoda laivakortes ant gerlauslų linijų laivų.
Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai
Agentūra geležinkelių tikiety.
Parduodame geležinkelių tikietus į visus miestus Jungtinių Valietų.
605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

Užsirašykite
Pirmą Lietuvių Dienraštį
"NAUJIENOS"
Kuris jau eina nuo 6 Rugpjūčio kasdien.
"NAUJIENOS" praneša naujusias ir teisingiausias žinias iš karės lauko ir abelnai iš viso pasaulio — kasdien.
"NAUJIENOS" yra darbininkų laikraštis ir jos vedamos darbininkų dvasioje.
"NAUJIENOS" talpina darbininkams naudingus straipsnius ir žinias.
"NAUJIENOS" leidžiamos daugybės darbininkų, žmonių apšvietai ir jų gerovei, o ne pavienius ypatos ir darymui pašalinio biznio.
Prenumeratos kaina:
Chicagoje—per išnešiotojus 12 c. savaitėje. Pačiu siunčiant, Chicagoje metams \$6.00; pusei metų \$3.50. Kitur, ne Chicagoje, metams \$5.00; pusei metų \$3.00; dviem mėn. \$1.00. Europoje ir Kanadoje met. \$7.00. Pavienių num. kaina 2c.
Išpildyk šitą blanką ir pristuk kartu su pinigais.
"NAUJIENOS" 1841 S. Maled St., Chicago, Ill.
Siuomi prisidūciū \$ _____ už "NAUJIENAS" _____ mėjus ir meldžiū jas siųsti šiuo adresu:
K. 10

"RANKPELNIŠ"
Vienatinis darbininkų laikraštis Škotijojej.
Leidžia Lietuvių Socialistų Sąjungą Didžiojoje Britanijojej. Eina kas savaitė.
Prenumerata metams 2 dol.; pusei metų 1 dol.
Adresas:
"RANKPELNIŠ", 76 Main Street, Bellshill, Scotland.